

Archeologienota

Roeselare Moorseele Steenweg 239

Deel 1: Verslag van Resultaten

Titel
Archeologienota Roeselare, Moorseelse Steenweg 239. Deel 1: Verslag van Resultaten

Auteur
Emmy Van Laere

Erkende archeoloog
BAAC Vlaanderen bvba
OE/ERK/Archeoloog/2015/00020

BAAC-Projectnummer
2020-0284

Plaats en datum
Gent, 5 februari 2020

Reeks en nummer
BAAC Vlaanderen Rapport 1359
ISSN 2033-6896

Wettelijk depot
KBR

Inhoud

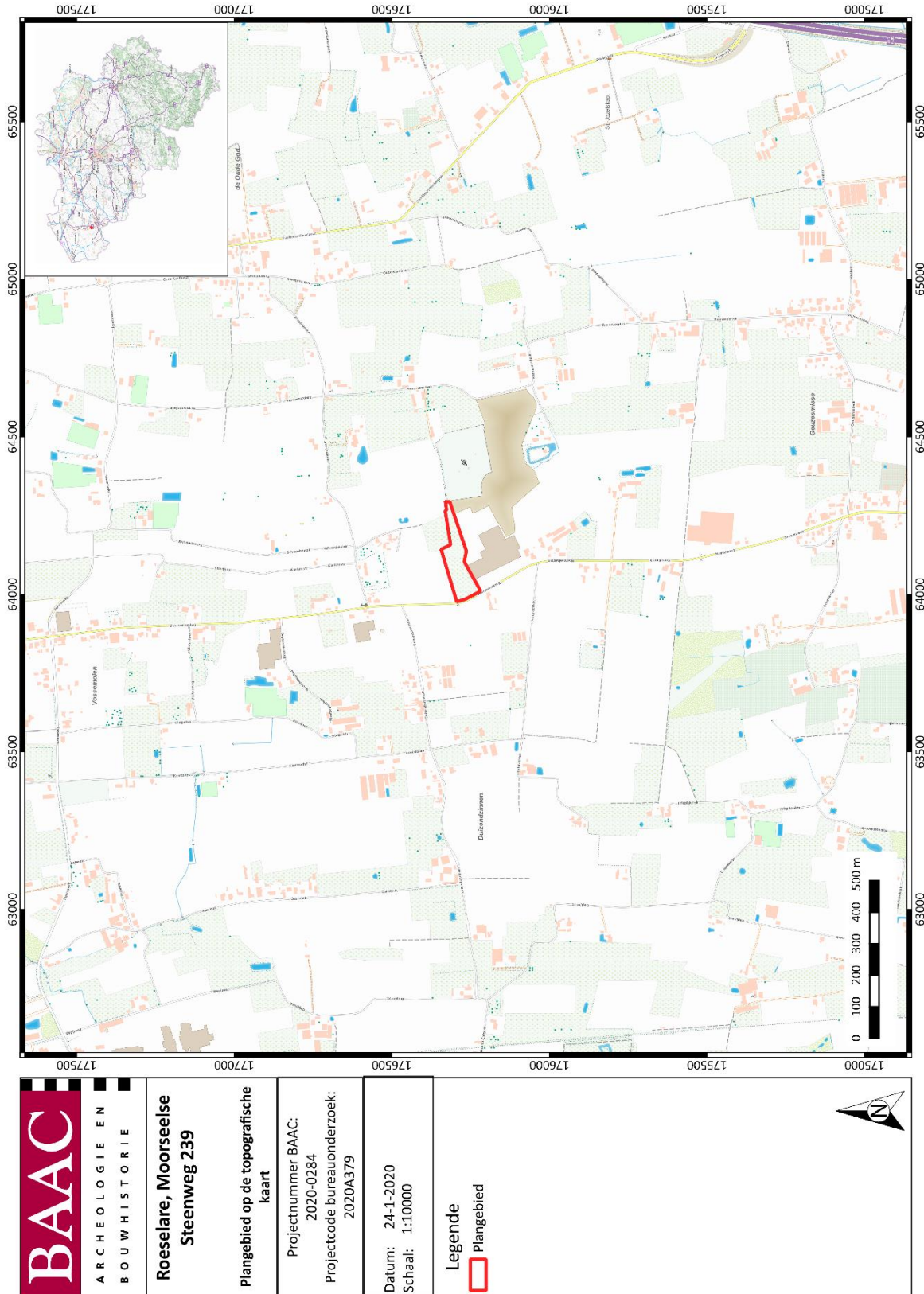

1	Beschrijvend gedeelte.....	1
1.1	Administratieve gegevens.....	1
1.2	Juridisch kader en onderzoekstraject	4
1.3	Aanleiding	4
1.4	Huidige situatie en geplande werken	5
1.4.1	Huidige situatie	5
1.4.2	Geplande werken en bodemingrepen	5
1.5	Randvoorwaarden.....	10
2	Bureauonderzoek	11
2.1	Werkwijze en strategie	11
2.1.1	Onderzoeksdoelstelling	11
2.1.2	Onderzoeksvragen	11
2.1.3	Methoden en technieken.....	11
2.2	Assessment	13
2.2.1	Landschappelijk kader	13
2.2.2	Historisch kader	24
2.2.3	Cartografische bronnen	25
2.2.4	Orthofotografische bronnen	30
2.2.5	Archeologisch kader	37
2.3	Synthese onderzoeksresultaten.....	41
2.3.1	Datering en interpretatie onderzoeksterrein	41
2.3.2	Archeologische verwachting.....	41
2.3.3	Syntheseplan	42
2.4	Besluit.....	43
2.4.1	Potentieel op kennisvermeerdering.....	43
2.4.2	Afweging noodzaak verder vooronderzoek.....	43
2.4.3	Keuze onderzoeksmethode	43
2.4.4	Afbakening onderzoeksterrein	44
3	Samenvatting.....	46
4	Lijsten.....	47
4.1	Figurenlijst.....	47
4.2	Plannenlijst.....	47
4.3	Tabellenlijst	47
5	Bibliografie	48

1 Beschrijvend gedeelte

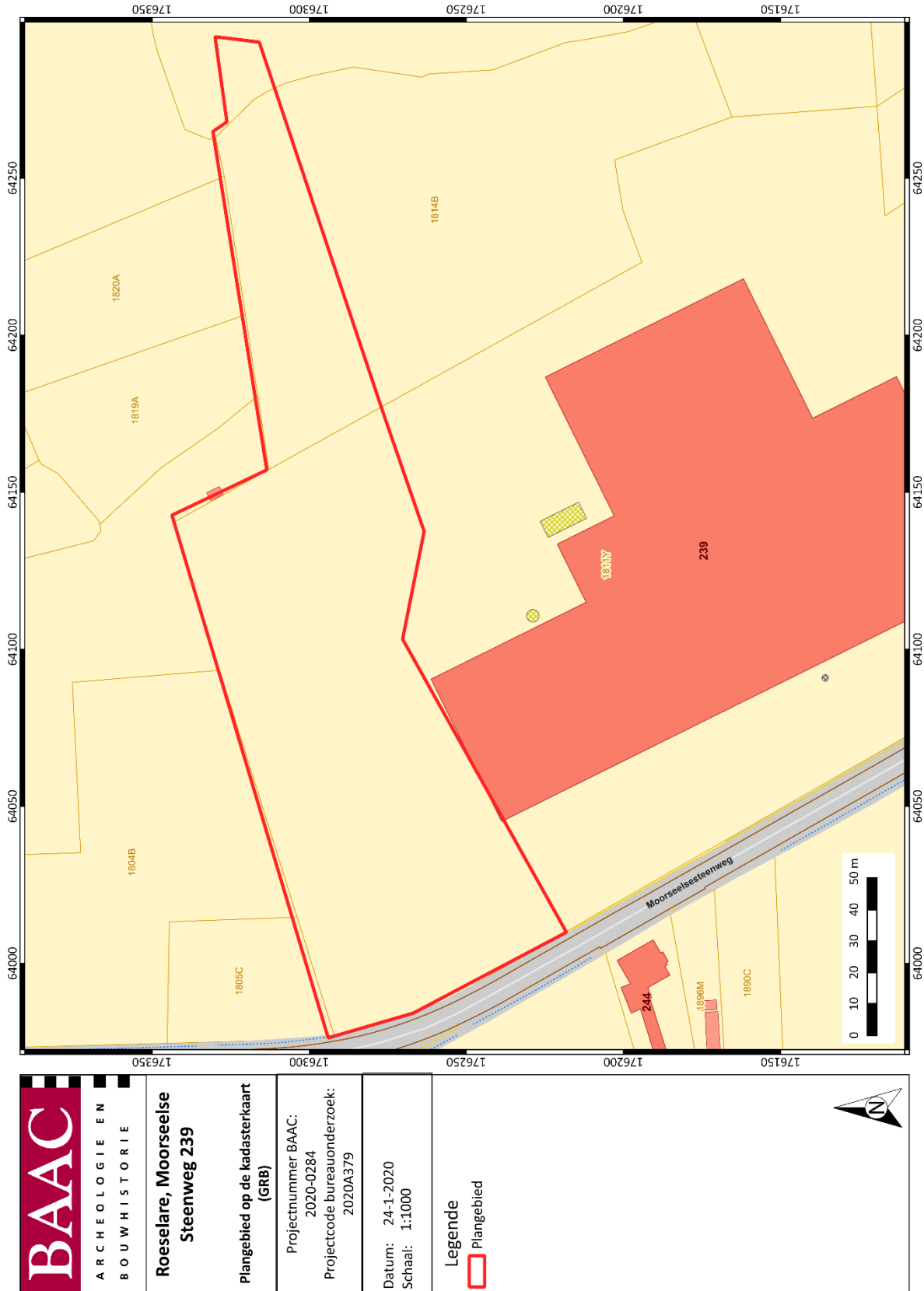
1.1 Administratieve gegevens

Naam site	Roeselare, Moorseele Steenweg 239		
Ligging	Moorseele Steenweg 239, Oekene, 8800 Roeselare, West - Vlaanderen		
Kadaster	Roeselare, Afdeling 7, Sectie C, Percelen (delen van) 1811/Y, 1814B en 1827C		
Coördinaten	Noordwest:	x: 63975,45	y: 176292,24
	Noordoost:	x: 64295,12	y: 176330,66
	Zuidwest:	x: 64009,75	y: 176218,16
	Zuidoost:	x: 64291,69	y: 176313,51
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2020-0284		
<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block; text-align: center;"> Bureauonderzoek </div>	Projectcode	2020A379	
	Erkende archeoloog	Margot Vander Cruyssen (Erkenningsnummer: 2015/00047)	
	Betrokken actoren	Emmy Van Laere (archeoloog)	
	Betrokken derden	/	

Plan 1: Plangebied op topografische kaart¹ (digitaal; 1:10.000; 24-01-2020)

¹ AGIV 2020e

<p>BAAC ARCHEOLOGIE EN BOUWHISTORIE</p>	<p>Roeselare, Moorseelse Steenweg 239</p>
	<p>Plangebied op de kadasterkaart (GRB)</p>
<p>Projectnummer BAAC: 2020-0284</p>	<p>Projectcode bureauonderzoek: 2020A379</p>
<p>Datum: 24-1-2020 Schaal: 1:1000</p>	<p>Legende Plangebied</p>

Plan 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB)² (digitaal; 1:250; 24-01-2020)

² AGIV 2020b

1.2 Juridisch kader en onderzoektraject

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden, verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Het doel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen of, indien dit niet kan, het formuleren van maatregelen voor vervolgonderzoek waarbij het erfgoed *ex situ* wordt behouden.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen worden vernietigd, is een archeologisch onderzoek nodig. In eerste instantie wordt een **bureauonderzoek** uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het plangebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het plangebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het plangebied, kan het aangewezen zijn de gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren te onderzoeken middels een landschappelijk bodemonderzoek, een veldkartering en/of een geofysisch onderzoek. Deze onderzoeken maken alle deel uit van het **vooronderzoek zonder ingreep in de bodem**. Indien op basis van de resultaten van alle nodige facetten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem niet voldoende informatie verzameld kan worden om een onderbouwde uitspraak te doen aangaande de beslissing tot behoud *in situ*, vrijgave of opgraving van het terrein, moet in een volgende fase een vooronderzoek met ingreep in de bodem worden uitgevoerd.

Het doel van het eventueel **vooronderzoek met ingreep in de bodem** is een archeologische evaluatie van het terrein. Dit houdt in dat het archeologisch erfgoed opgespoord, geregistreerd, gedetermineerd en gewaardeerd wordt en dat de potentiële impact van de geplande werken op de archeologische resten wordt bepaald. De hiervoor aangewezen methoden zijn archeologische boringen, proefputten en/of proefsleuven. Onderdeel van de evaluatie is dat er mogelijkheden gezocht worden om een eventuele site *in situ* te behouden of, indien dit niet kan, het opstellen van een programma van maatregelen voor vervolgonderzoek (ruimtelijke afbakening, diepteligging, strategie, doorlooptijd, te voorziene natuurwetenschappelijke onderzoeken en conservatietechnieken, voorstel onderzoeksvragen) in de vorm van een opgraving. Het vooronderzoek is uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk 4.0.

1.3 Aanleiding

Naar aanleiding van een aanvraag bij een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen heeft BAAC Vlaanderen bvba een archeologienota opgemaakt. Op het terrein zal door de initiatiefnemer een nieuwbouw gerealiseerd worden. De geplande werken impliceren aanzienlijke bodemingrepen (waaronder de aanleg van wegenis, ondergrondse kelder, parkeergelegenheid en een groendomein met waterloop) die qua omvang een directe bedreiging betekenen voor potentieel aanwezig archeologisch erfgoed. Eens het archeologisch bodemarchief aangetast of vernield wordt, betekent dit een onomkeerbaar informatieverlies.

De totale oppervlakte van het plangebied *Roeselare, Moorseele Steenweg 239* bedraagt ca. 16.288 m², de geplande bodemingrepen hebben een oppervlakte van ca. 16.288 m². Het valt buiten een beschermde archeologische site, ligt niet in een archeologisch vastgestelde zone en komt niet voor op de kaart met gebieden waarin geen archeologische waarden (meer) te verwachten zijn (GGA, gebieden

geen archeologie).³ Daarnaast werden voor het plangebied en de directe omgeving geen waarden voor 'beschermde onroerend erfgoed' opgenomen in het Geoportaal.

Aangezien het plangebied deels in een woon- of recreatiegebied ligt, de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 3.000 m² of meer bedraagt en de ingreep minstens 1.000 m² bedraagt, is volgens het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 een archeologienota vereist. Deze archeologienota, waarvan akte genomen door het agentschap Onroerend Erfgoed, wordt bij de stedenbouwkundige aanvraag gevoegd.

1.4 Huidige situatie en geplande werken

1.4.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen op het bedrijventerrein van Dumoulin Bricks. Een fabriek waar snelbouwstenen gemaakt worden. Het plangebied omvat het braakliggende gedeelte van het terrein in het noorden. Er is geen bebouwing of verharding aanwezig.

1.4.2 Geplande werken en bodemingrepen

Algemeen

De opdrachtgever plant op het terrein de bouw van een nieuw kantoorgebouw en omliggende omgevingsaanleg. Hierbij worden eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden onherroepelijk vernietigd. De aard en omvang van de ingrepen worden hieronder beschreven.

Om het terrein bouwrijp te maken zal het terrein genivelleerd worden tot op een nulpas, variërend tussen de 31,37 m TAW en 31,50 m + TAW. Momenteel varieert de TAW van het terrein tussen de 31,75 m en 29,58 m. Dit komt erop neer dat de teelaarde over het gehele terrein afgegraven wordt en het terrein nadien genivelleerd wordt. Dit is te zien op Figuur 2 waarbij de groene lijn het huidige maaiveld is. De rode lijn geeft de toekomstige nulpas weer. Voor de omgevingsaanleg varieert de diepte van de geplande werken tussen 1 en 2,13 m.

Kantoorgebouw

Centraal in het plangebied zal een nieuw kantoorgebouw opgetrokken worden. Dit gebouw omvat drie verdiepingen en één ondergrondse kelderruimte. De totale oppervlakte van het kantoorgebouw bedraagt ca. 228,69 m². Het gebouw zal hoogstwaarschijnlijk gefundeerd worden op palen en dit tot op vorstvrije grond.

Kelder

De kelderruimte is net iets kleiner dan het gelijkvloers van het toekomstig gebouw. De toekomstige diepte van deze kelder zal zich op een TAW bevinden van 29,30 m, wat 1 m onder het huidig maaiveld is. De oppervlakte bedraagt ca. 160 m².

Om het kantoorgebouw en de bijhorende kelder te funderen is het op het moment van schrijven nog niet geheel duidelijk welke methode gebruikt zal worden. Hoogstwaarschijnlijk zal gebruik gemaakt worden van een paalfundering. Er wordt uitgegaan dat de fundering nog een 40-tal cm dieper zal gaan dan het vloerniveau van de kelder.

³ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020.

Wadi met infiltratiegracht

De toekomstige wadi wordt volledig in het oosten van het terrein ingepland en zal aansluiten op een bestaande gracht die verder loopt richting het oosten. Er wordt gewerkt via het principe van natuurlijke overstort. De oppervlakte van deze wadi bedraagt 62,37 m² en wordt tot een diepte van 1 m onder het huidig maaiveld uitgegraven.

De infiltratiegracht start in het westelijke gedeelte van het plangebied en loopt zo langs de grens van het plangebied richting het oosten en eindigt in de wadi. De totale oppervlakte van deze gracht bedraagt 309,47 m² en zal over een lengte van 312,6 m uitgegraven worden tot 0,5 m onder het huidig maaiveld. De breedte van de gracht bedraagt ca. 1 m en zal langs de zijden afgewerkt worden met houten beschoeiing.

Wegenis (asfalt)

Een toegangsweg wordt in het noorden van het plangebied ingericht en dit over de gehele lengte van het plangebied, van west naar oost. De toegangsweg heeft een totale oppervlakte van 2603,4 m² en zal 36 cm diep gaan ten opzichte van het huidig maaiveld.

Uitbreiding opslag (betonverharding)

Ten westen en ten oosten van het toekomstig gebouw wordt een zone voorzien voor de opslag van bakstenen. Hier zal een betonverharding komen van 7147,1 m². De geplande diepte voor deze werken is 45 cm.

Parking

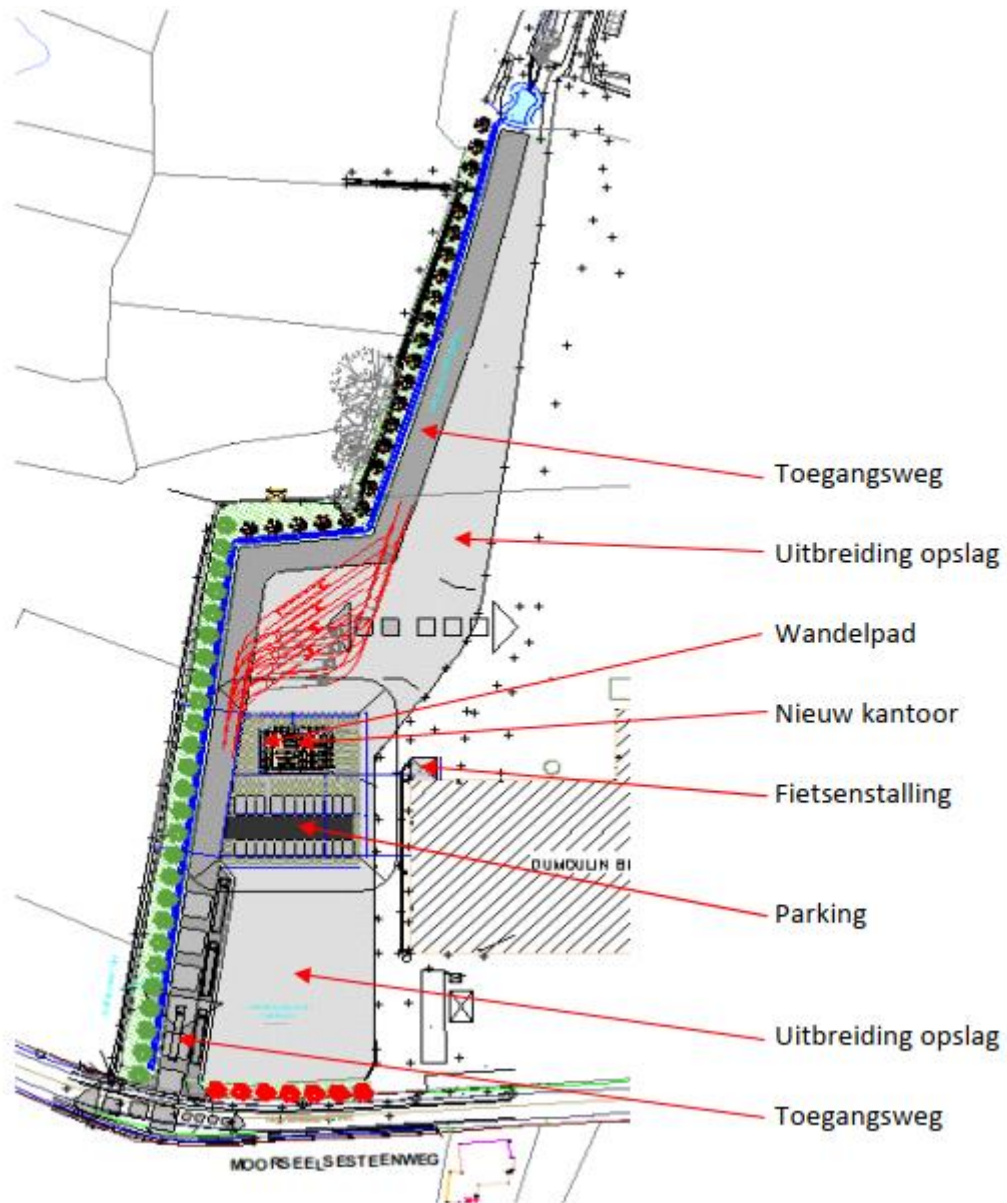
Net ten westen van het toekomstig gebouw wordt een parking voorzien. Deze parking heeft een totale oppervlakte van 573,7 m² en zal bestaan uit waterdoorlatende klinkers. De diepte hiervan is 36 cm.

Rioleringswerken

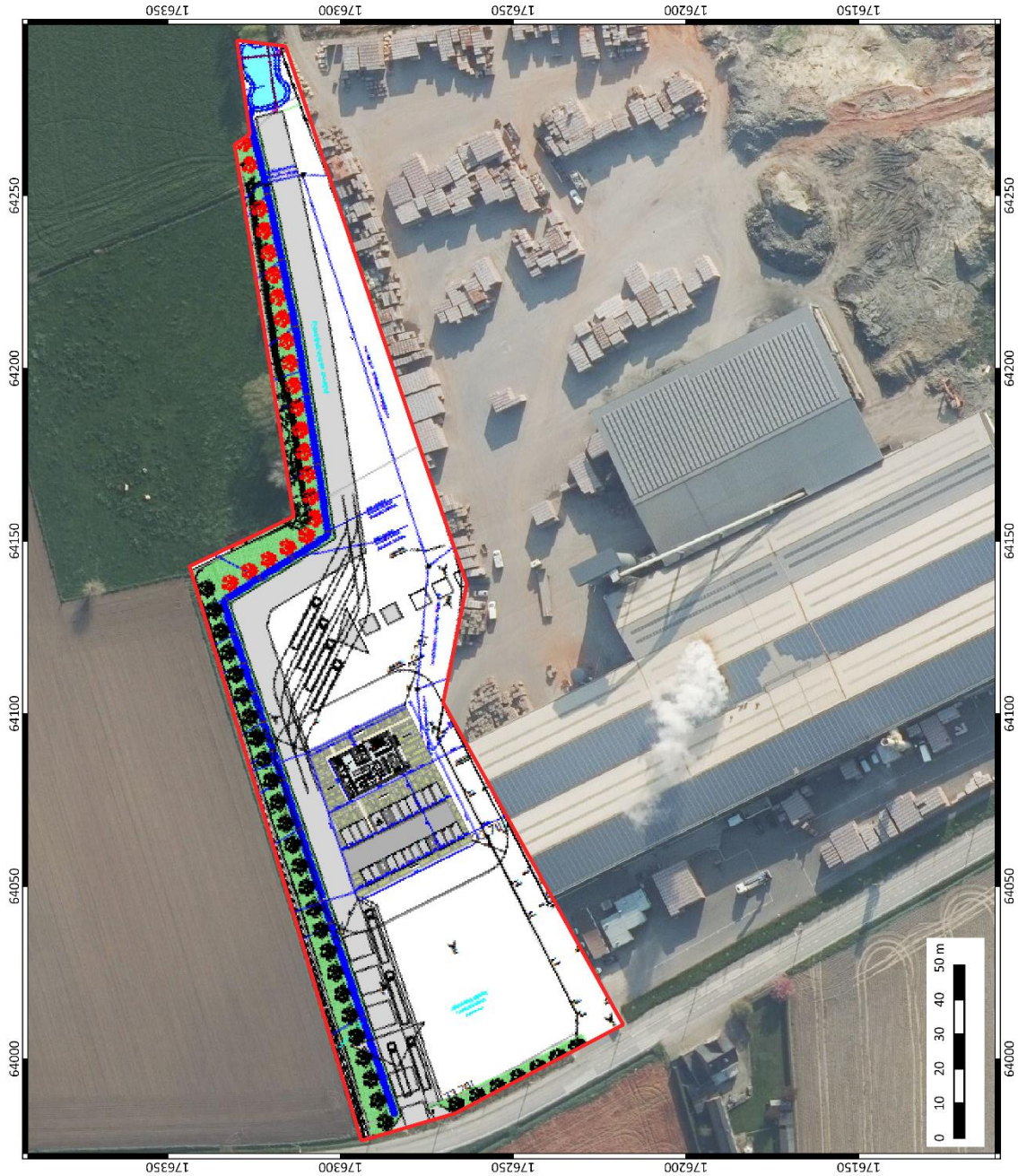
Binnen het plangebied worden ook enkele rioleringswerken uitgevoerd. In totaal worden twee leidingen aangelegd welke respectievelijk vertrekken vanaf het kantoorgebouw richting het westen en oosten. De loop die vertrekt richting het westen mondt uit in de wadi en is een regenweer afvoer. De overige twee leidingen monden uit in enerzijds een septische put van 5200 l en een regenwaterput van 10.000 l. Het regenwater gaat vervolgens verder richting de toekomstige gracht. Het afvalwater zal aangesloten worden op de bestaande riolering langs de Moorseele Steenweg. De diameter van de buizen bedragen 21,3 cm en 29,2 cm. De leidingen zullen tussen de 1,5 m en 2 m diep aangelegd worden.

Overige werken

Verder worden nog een aantal kleine ingrepen gepland op het terrein zoals de inplanting van een fietsenstalling van 44,05 m² en wordt een wandelpad van 90,25 m² ingericht langs het toekomstig gebouw. Enkele bomen zullen langs de rand gepland worden (rood en groen op Figuur 1).

Figuur 1: Geplande werken ter hoogte van het plangebied.

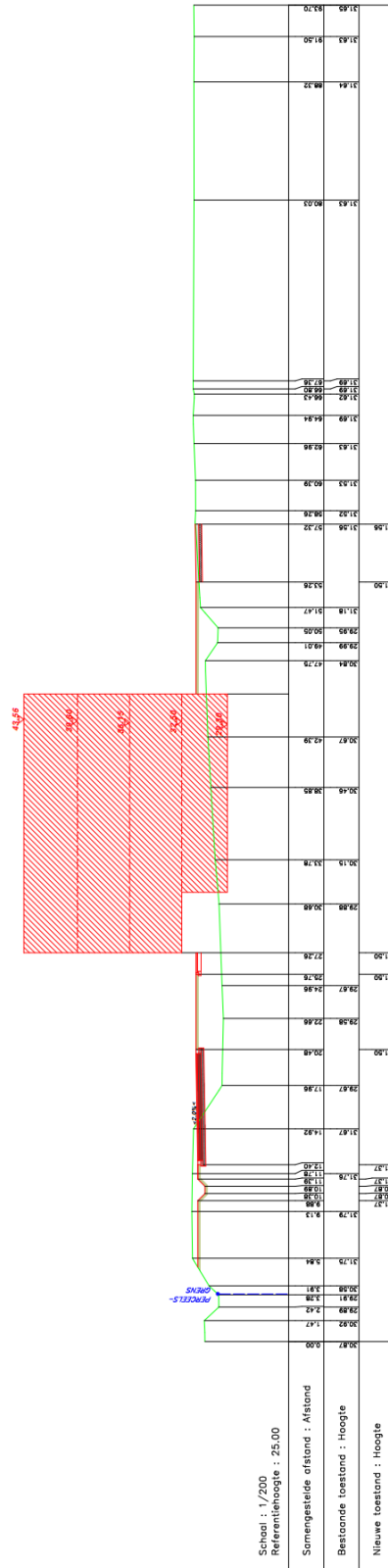

 <p>ARCHEOLOGIE EN BOUWHISTORIE</p>	<p>Roeselare, Moorseelse Steenweg 239</p>
	<p>Plangebied op de meest recente orthofoto met inplanting geplande werken</p>
<p>Projectnummer BAAC: 2020-0284 Projectcode bureauonderzoek: 2020A379</p>	<p>Datum: 24-1-2020 Schaal: 1:1000</p>
<p>Legende Plangebied</p>	

Plan 3: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting⁴ op orthofoto⁵(digitaal; 1:1; 24-01-2020)

⁴ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

⁵ AGIV 2020d

Figuur 2: Doorsnede van de toekomstige inplanting⁶

⁶ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

Impactanalyse

Op het terrein zijn veel ingrepen gepland maar elk afzonderlijk hebben ze een andere oppervlakte en bijhorende verstoringsdiepte. In onderstaande tabel worden deze beknopt weergegeven. In het algemeen kan besloten worden dat de werken een verstoringsdiepte hebben variërend tussen 1 m en 2,13 m ten opzichte van het huidig maaiveld.

Op dit moment kan niet bepaald worden welke werken een impact zullen hebben op het bodemarchief. In eerste instantie dient hiervoor de toestand van de bodem nagegaan te worden. Indien blijkt dat het archeologisch niveau meteen onder het maaiveld aanwezig is zullen alle geplande werken een impact hebben. Indien het archeologisch niveau op een ruime diepte ligt, kunnen bepaalde werken geen impact hebben op het eventueel aanwezig archeologisch niveau.

Tabel 1: Geplande werken met bijhorende verstoringsdiepte

Geplande werken	Verstoringsdiepte
Nivellering	Afgraven teelaarde gehele terrein
Kantoorgebouw	Funderen tot op de vorstgrens
Kelder	120 cm-mv
Wegenis	36 cm-mv
Wadi	100 cm-mv
Gracht	50 cm-mv
Rioleringswerken	150 en 200 cm-mv
Parking	36 cm-mv
Betonverharding	45 cm-mv

1.5 Randvoorwaarden

De archeologienota werd opgesteld in uitgesteld traject omdat dit het meest wenselijk was voor de opdrachtgever. Dit houdt in dat de ingreep in de bodem, zoals gesteld in het programma van grietmaatregelen, op een later tijdstip uitgevoerd dient te worden.

2 Bureauonderzoek

2.1 Werkwijze en strategie

2.1.1 Onderzoeksdoelstelling

Een bureauonderzoek kadert binnen een archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem. Het archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem bereikt het doel van archeologisch vooronderzoek, het vaststellen van de aan- of afwezigheid van een archeologische vindplaats, zonder de mogelijk aanwezige archeologische resten wezenlijk aan te tasten. Het bureauonderzoek bereikt het doel van archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem door de studie van gekende of ontsloten informatiebronnen.

2.1.2 Onderzoeksvragen

Volgende onderzoeksvragen zullen in dit bureauonderzoek behandeld worden:

- Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens en welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische potentieel van het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?
- Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?
- Zijn er archeologische waarden aanwezig binnen het onderzoeksterrein?

Indien er archeologische waarden aanwezig zijn binnen het onderzoeksterrein:

- Wat is de aard van deze waarden?
- Wat is de impact van de geplande bodemingrepen op deze waarden?

2.1.3 Methoden en technieken

Het doel van het bureauonderzoek is de formulering van een archeologische verwachting van de onderzoekslocatie. Deze verwachting wordt opgesteld op basis van gekende landschappelijke, geologische, archeologische, historische en geografische bronnen.

Een eerste stap bij het formuleren van een archeologische verwachting voor de onderzoekslocatie is deze te situeren binnen een breder landschappelijk kader. Hierbij wordt beroep gedaan op de gekende geografische en geologische bronnen en kaarten.

Administratieve en geografische kaarten:

- GRB/kadasterkaart
- Topografische kaart
- Orthofoto
- Tertiairgeologische kaart
- Quartairgeologische kaart
- Bodemkaart

De basis van de desktopstudie bestaat verder uit een historische studie van de onderzoekslocatie en zijn directe omgeving. Hierbij wordt de gekende archeologische en historische vakliteratuur over de onmiddellijke omgeving van het plangebied geconsulteerd.

Een bijkomende belangrijke bron van informatie is het historisch kaartmateriaal. Op basis van deze oude kaarten kan een beeld worden gegeven van de evolutie van de bebouwing in het plangebied door de eeuwen heen, maar met dien verstande dat de draad slechts kan opgepikt worden vanaf het moment dat de eerste kaarten voor het gebied verschenen. Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op deze kaarten geen garantie dat er niets geweest is. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijke bouwwerken zoals stadsomwallingen, kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er geen of weinig aandacht voor de burgerlijke architectuur. Het was vaak niet de bedoeling om de huizen in detail of juist weer te geven. Pas vanaf de 19^e eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kadasterkaarten. Een concrete huisgeschiedenis is uit het cartografisch materiaal alleen niet af te leiden. De kaarten kunnen wel ondersteunend werken.

Volgende historische kaarten werden opgezocht en geanalyseerd:

- CAI-kaart
- Villaretkaart
- Ferrariskaart
- Atlas der Buurtwegen
- Poppkaart
- Vandermaelenkaart

Er werden geen externe specialisten betrokken bij dit onderzoek en geen wetenschappelijke advisering ingewonnen bij derden.

2.2 Assessment

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de beschikbare kennis inzake bodemkunde, geomorfologie, historie, cartografie en archeologie met betrekking tot het plangebied en omgeving. Deze informatie vormt de basis voor de archeologische verwachting van het onderzoeksgebied.

2.2.1 Landschappelijk kader

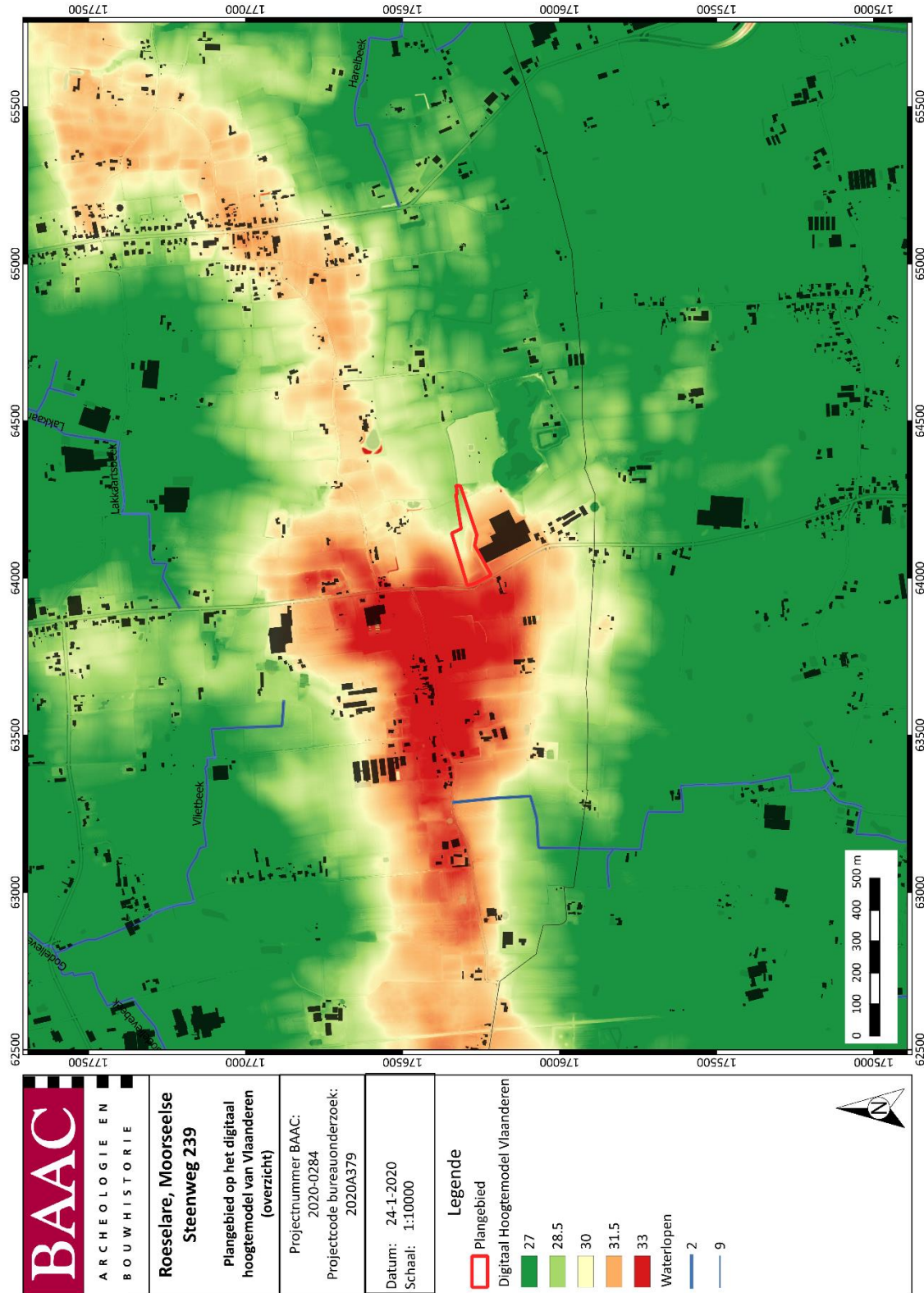
Topografische situering

De exacte locatie van het plangebied is weergegeven op Plan 1. Het plangebied is gelegen in Roeselare aan de Moorseelse Steenweg huisnummer 239. Het plangebied bevindt zich op het terrein van Dumoulin Bricks, op het braakliggend gedeelte van het bedrijf.

De omgeving rond het projectgebied bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) tussen 27 en 33 m + TAW. Op de overzichtskaart (Plan 4) is duidelijk te zien dat het plangebied gelegen is op een hoger gelegen deel in het landschap gaande van oost naar west.

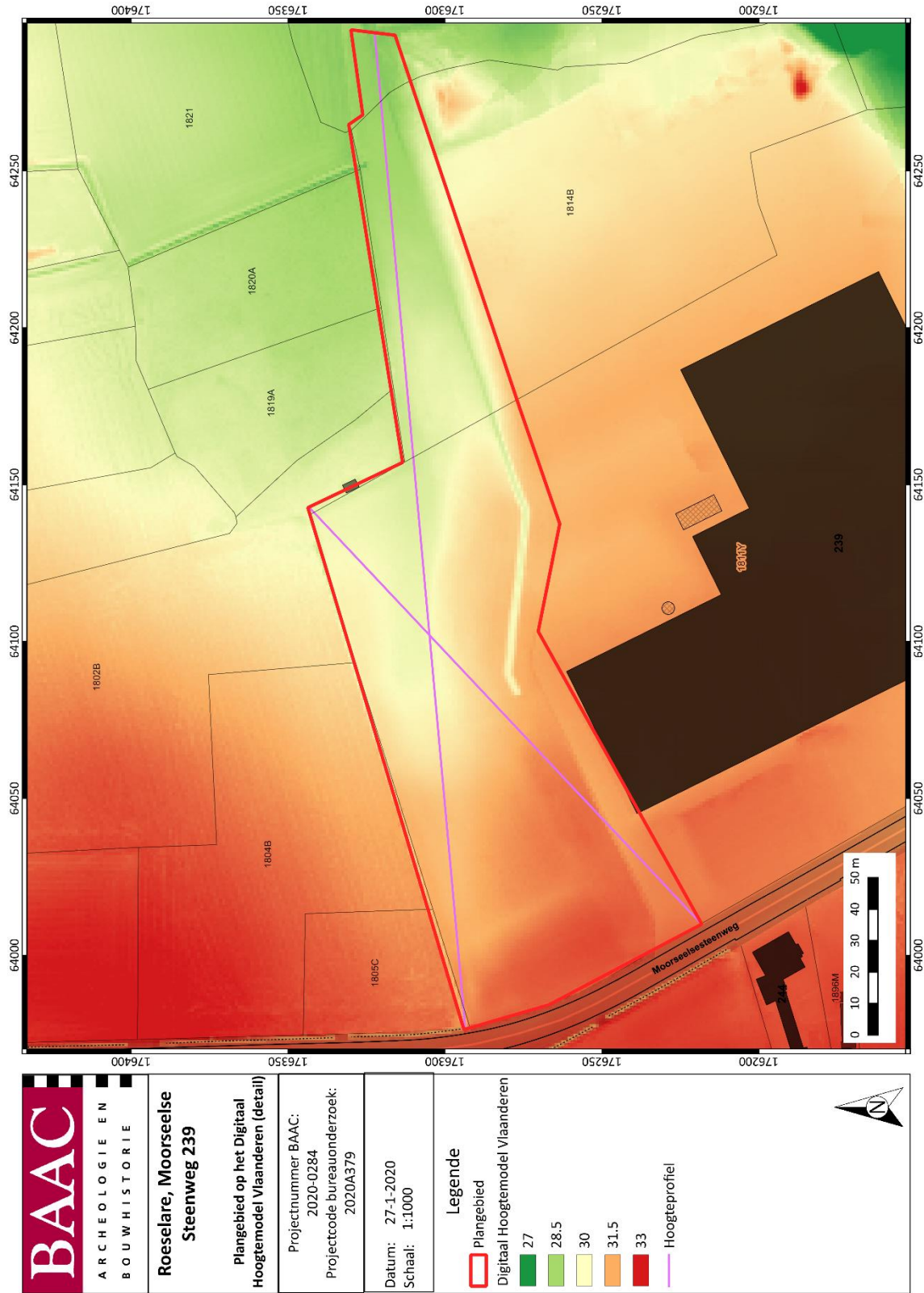
Op de detailkaart van het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen is te zien dat het plangebied sterk varieert in verschillende hoogtes. De zone in het oosten is beduidend lager gelegen dan de zone in het westen. Ten zuiden is een kleine gracht aanwezig. Algemeen kan ook hier gesteld worden dat de hoogte varieert tussen de 27 en 33 m + TAW.

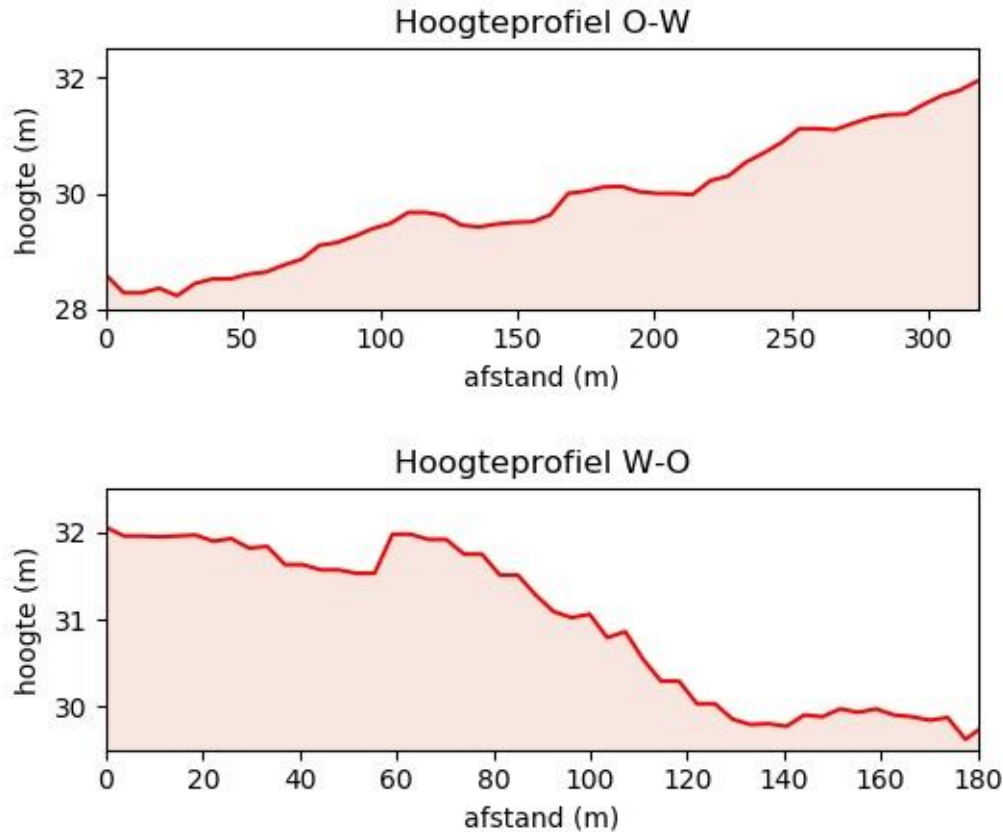
Plan 4: Plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM)⁷ met waterwegen (digitaal; 1:1; 24-01-2020)

⁷ AGIV 2020a

Plan 5: Plangebied en op het DHM⁸ (digitaal; 1:1; 27-01-2020)

⁸ AGIV 2020a

Figuur 3: Hoogteprofiel van het terrein

Landschappelijke situering

In geomorfologisch opzicht bevindt het plangebied zich in het interfluvium van de Kustvlakte en Leievallei.⁹ Volgens de kaart van de traditionele landschappen is het plangebied gelegen op de Rug van Westrozebeke in de zandleem- en Leemstreek van Vlaanderen.

Paleogeen en neogeen (tertiair)

De omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door afzettingen van de Formatie van Tielt en het uiterste oostelijke deel van het plangebied wordt gekenmerkt door afzettingen van het Lid van Aalbeke. Het Lid van Aalbeke behoort tot de Formatie van Kortrijk.

De Formatie van Tielt (onder-eoceen) wordt gekenmerkt door glimmer- en glauconiethoudend kleilig zand tot zandhoudende klei. Deze worden afgewisseld met kleilagen. De afzettingen zijn gemiddeld 20 tot 30 m dik.

Het Lid van Aalbeke omvat homogeen blauw zware klei die tussen de 12 en 15 m dik is.

Quartair

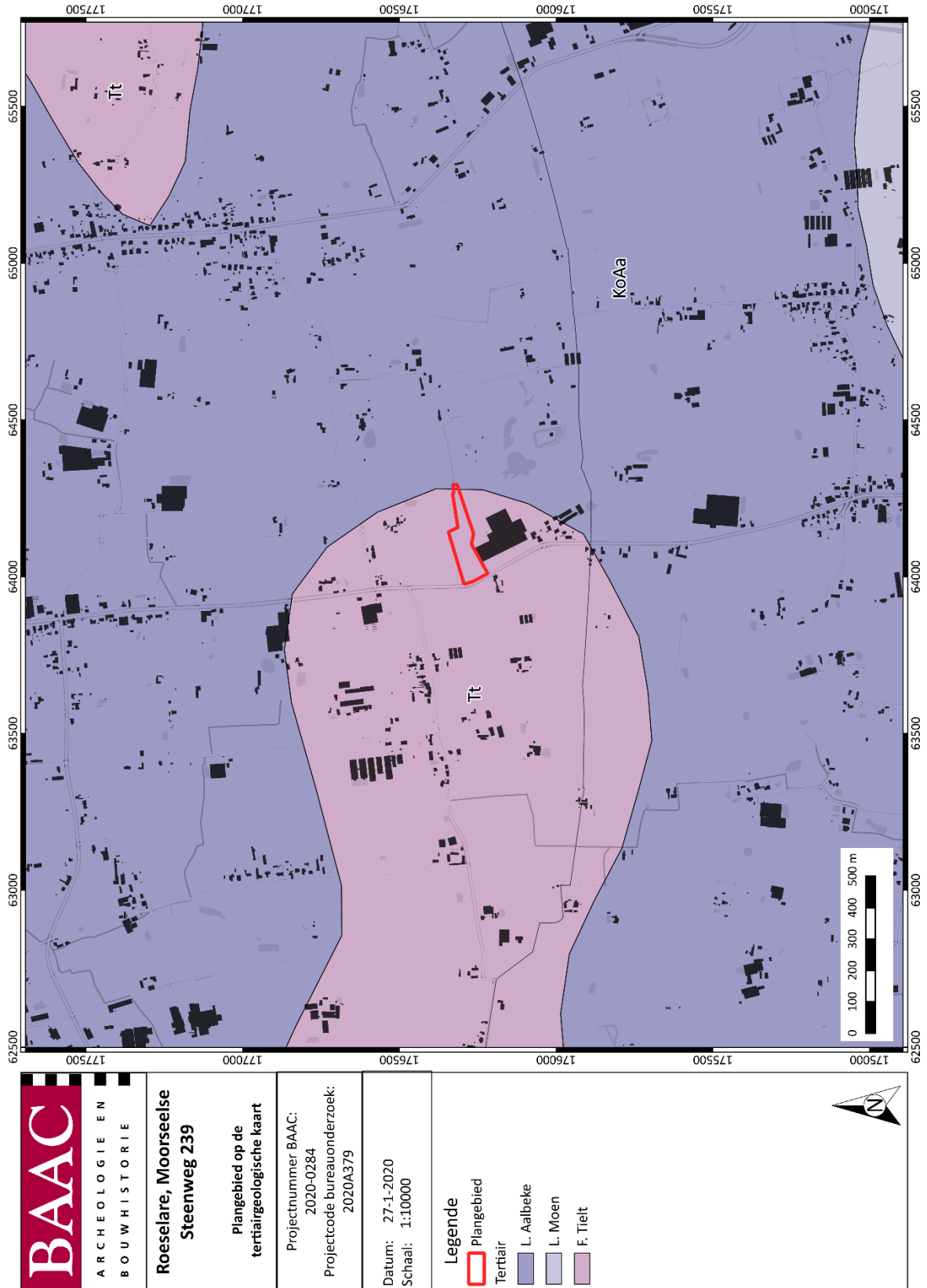
Op de quartairgeologische kaart 1:200.000 is het plangebied gekarteerd als profieltype 1. De beschrijving van de verschillende lithologische eenheden hieronder gebeurt van boven naar onder, of van jong naar oud. Hierbij komen als eerste eolische afzettingen (zand tot silt) van het weichseliaan

⁹ DE MOOR & MOSTAERT 1993

(laat-pleistoceen), mogelijk vroeg-holoceen voor. Zand tot zandleem komt voor in het noordelijke en het centrale gedeelte van Vlaanderen. Silt (loess) komt voor in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen (**ELPw**). Verder komen enkel nog hellingsafzettingen van het quartair voor (**HQ**).

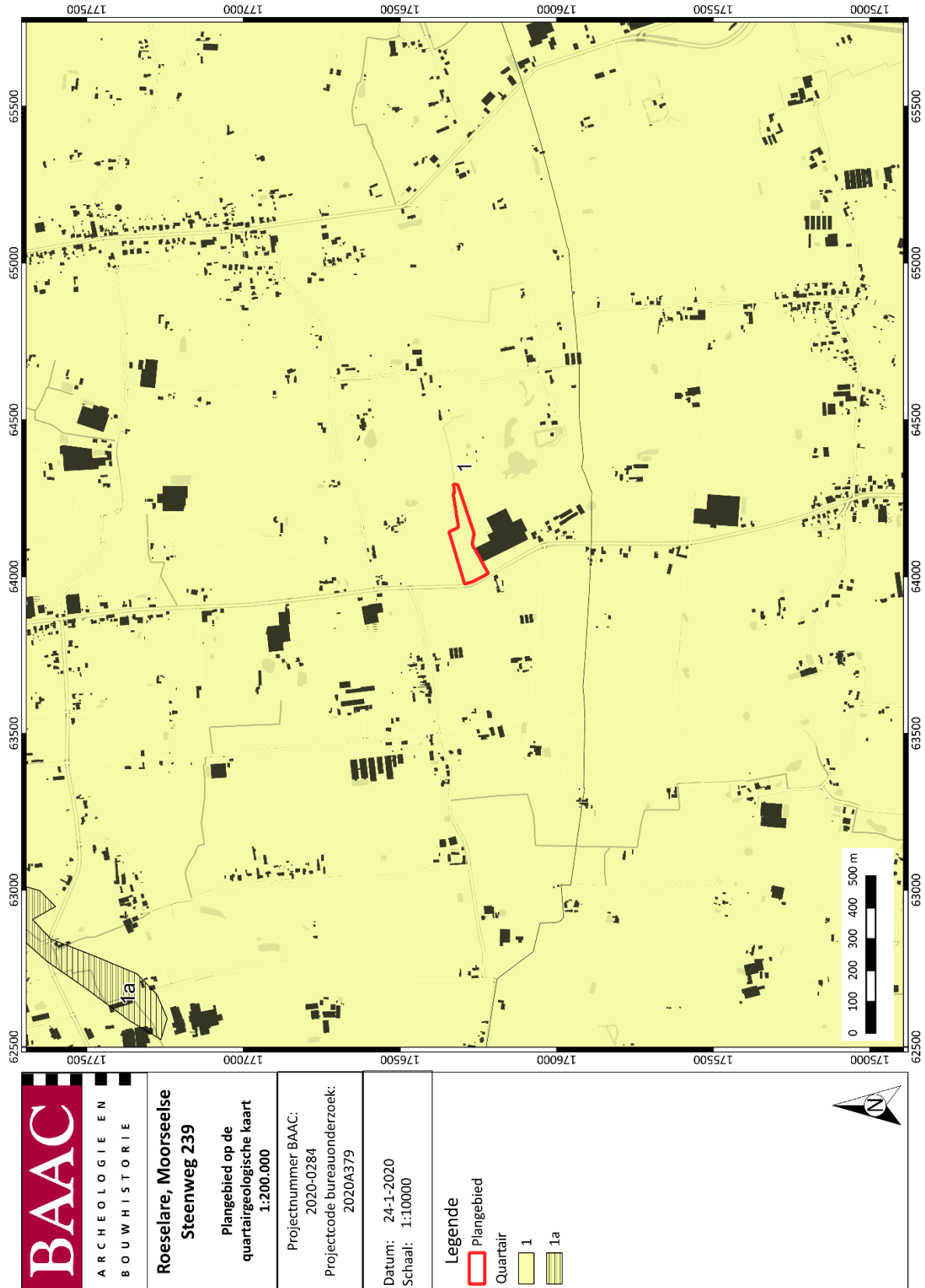
Op de quartairgeologische kaart 1:50.000 is het plangebied gekarteerd als profieltype 1, 13 en 19.

Hierbij komt bij profieltype 1 enkel het tertiair substraat voor. Bij profieltype 13 komen leempakketten voor uit het weichseliaan en daar onder komt het tertiair substraat voor. Bij profieltype 19 tenslotte komen de leempakketten eveneens voor, daaronder bevinden zich eolische zandpakketten, gevolgd door het tertiair substraat.

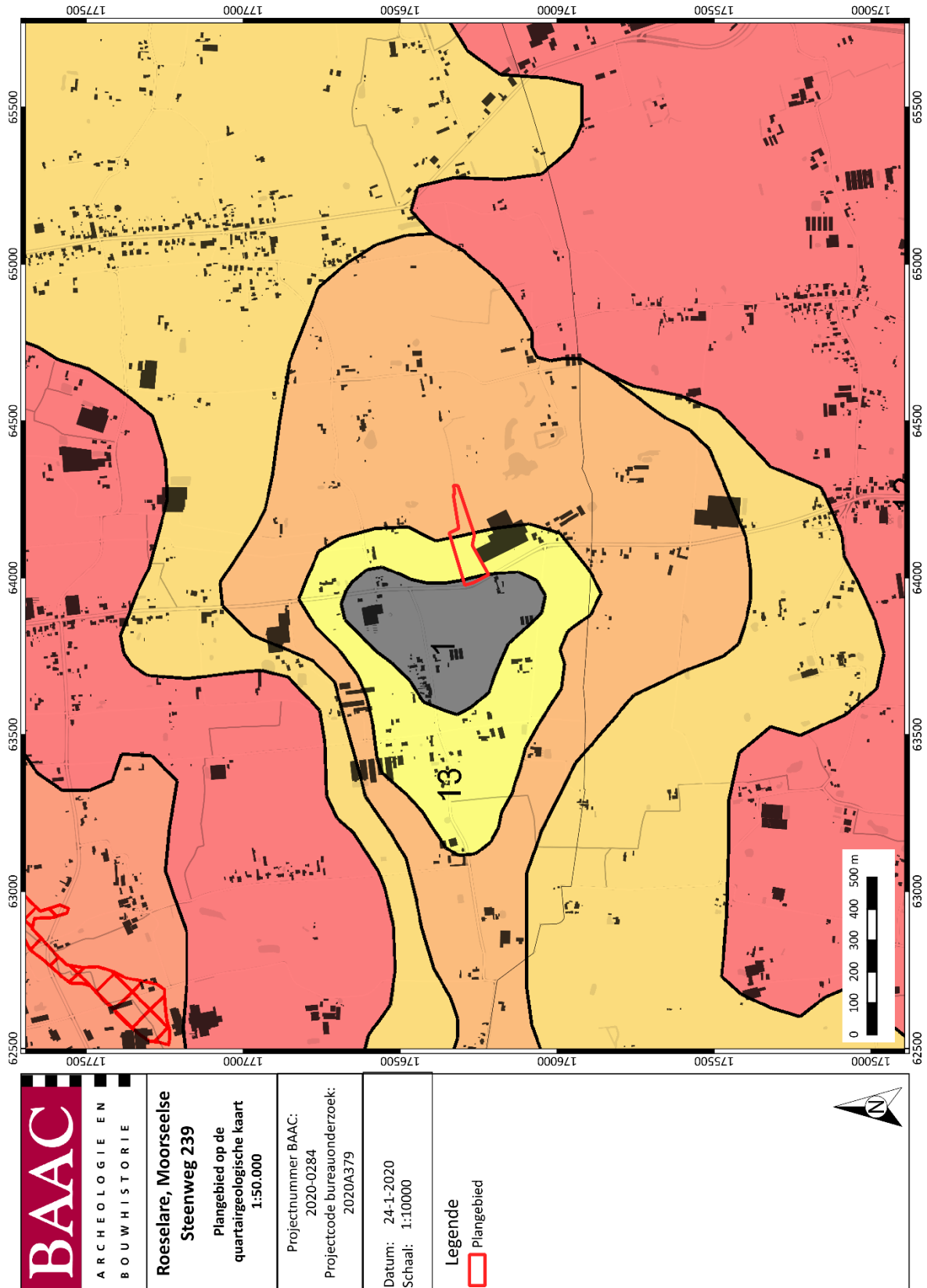
Plan 6: Plangebied op de tertiairgeologische kaart¹⁰ (digitaal; 1:50.000; 27-01-2020)

¹⁰ DOV VLAANDEREN 2020b

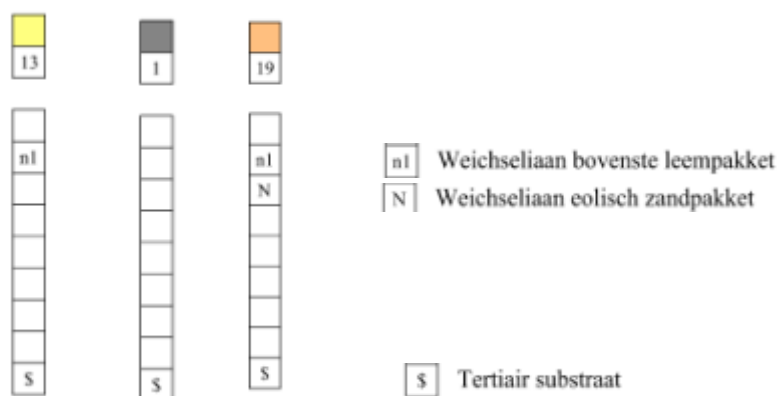
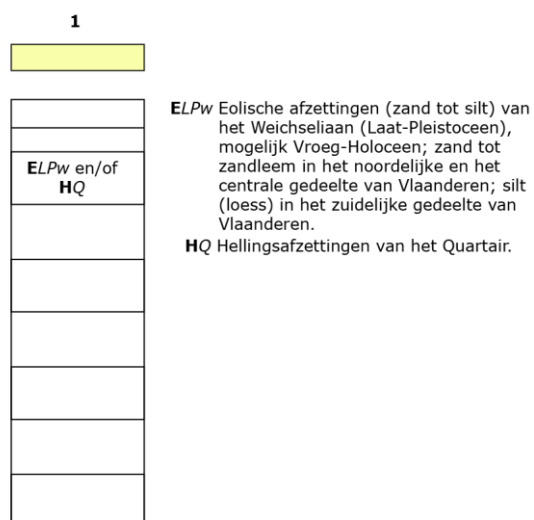
Plan 7: Plangebied op de quartairegeologische kaart¹¹ (digitaal; 1:200.000; 24-01-2020)

¹¹ DOV VLAANDEREN 2020c

Plan 8: Plangebied op de quairgeologische kaart 1:50.000¹² (digitaal; 1:50.000; 24-01-2020)

¹² DOV VLAANDEREN 2020c

Figuur 4: Kenmerken van de quartairgeologische kaart betreffende het plangebied¹³

¹³ DOV VLAANDEREN 2020c

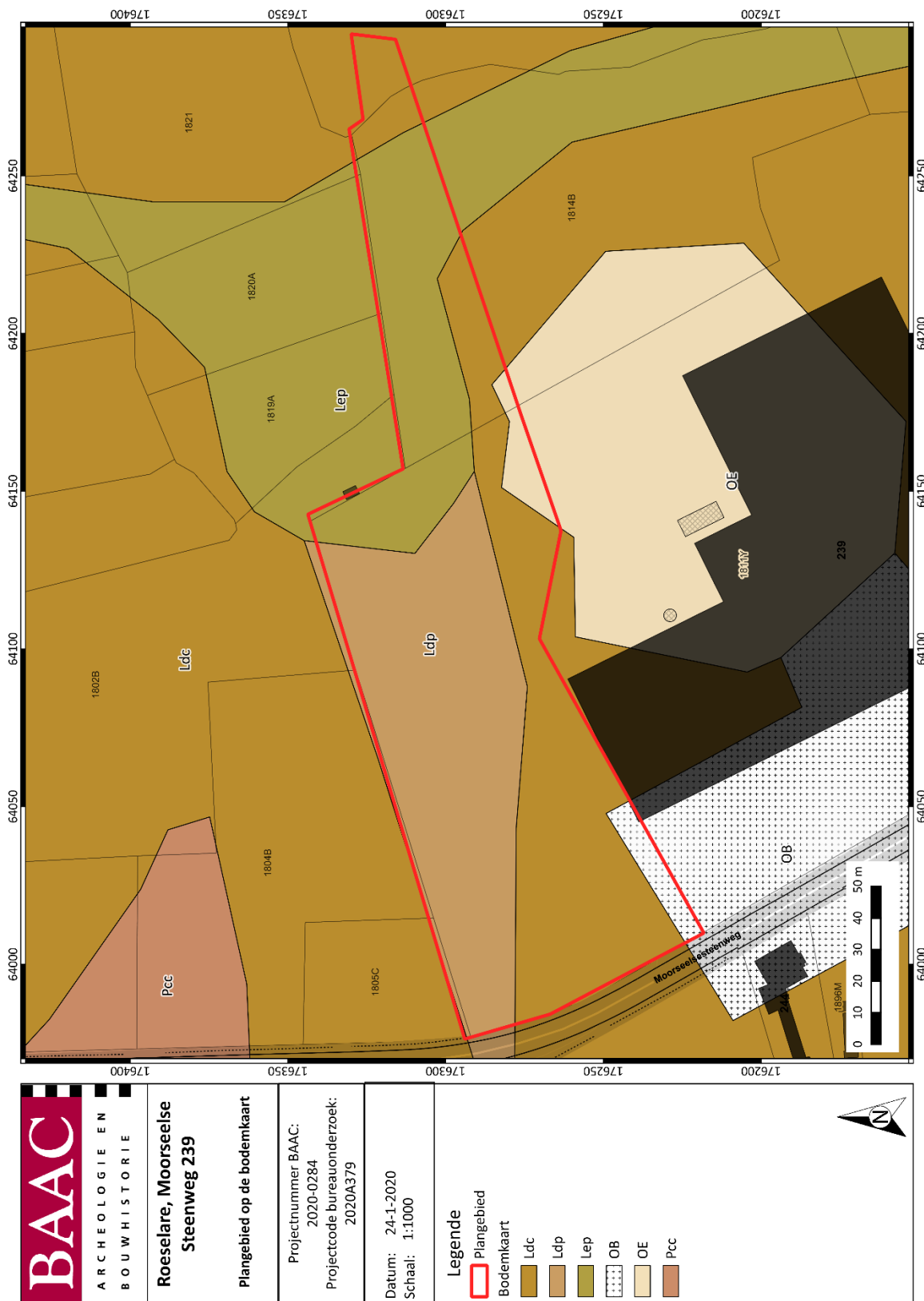

Bodem

Op de bodemkaart van Vlaanderen komen verschillende bodemtypes voor binnen het plangebied. Algemeen kan gesteld worden dat het plangebied zich bevindt in de zand- zandleemstreek van Vlaanderen.

Tabel 2: Aanwezige bodemtypes binnen de contouren van het plangebied en de directe omgeving

Bodemtype	Verklaring
Ldc	Matig natte, matig gleyige zandleembodem met een sterk gevlekte textuur (bij lemige sedimenten) en verbrokkelde textuur B-horizont (bij zandige sedimenten).
Ldp	Matig natte, matig gleyige zandleembodem zonder profielontwikkeling. Dit type bevat vaat colluviale gronden gekenmerkt door laag recent geërodeerd sediment. Op geringe tot matige diepte mogelijk aantreffen van een bedolven B-horizont. Het colluviaal dek omvat kleine houtskool- en baksteenrestjes. Roestverschijnselen tussen 50 en 80 cm.
Lep	Natte sterk gleyige zandleembodem zonder profielontwikkeling en met een reductiehorizont. Hydromorfe alluviale bodem met een grijze kleur en talrijke roestvlekken. Dieper dan 80 cm wordt het reductiemateriaal aangetroffen. Pas na drainage geschikt als akkerland.
OB	Bebouwde zone. Hier is het bodemprofiel door ingrijpen van de mens in het (recent) verleden vernietigd of gewijzigd.
OE	Opgevulde groeve die zich ontwikkeld heeft in de zandleem bovenop het tertiair zand.
Pcc	Matig droge zwak gleyige lichte zandleembodem met sterk gevlekte textuur (bij lemige sedimenten) en verbrokkelde textuur B (bij zandige sedimenten). Grijsbruine bouwvoor die ca. 30 cm dik is. De textuur B horizont situeert zich tussen de 50 en 80 cm.

Plan 9: Plangebied op de bodemkaart van Vlaanderen14 (digitaal; 1:20.000; 27-01-2020)

¹⁴ DOV VLAANDEREN 2020a

2.2.2 Historisch kader

Algemene historiek Roeselare¹⁵

Roeselare kent al een vroege occupatie en is ontstaan op het kruispunt van twee Romeinse banen, nl. deze van Bavay – Aardenburg en de weg Doornik – Oudenburg. De stad wordt in de historische bronnen voor het eerst vermeld in 822 als “Roslar”. Hierbij gaf Lodewijk de Vrome het gebied aan de Sint-Pietersabdij van St-Amand-Les-Eaux in Noord-Frankrijk. In de 2^e helft van de 10^e eeuw moest de stad zich voorbereiden op invallen van de Noormannen. De stad werkt versterkt. Mogelijk ontstaat hier de ‘s Gravenwal. Verschillende landelijke kernen vormen samen dorpsgemeenschappen. Zo komt ook Oekene bij Roeselare voor. Omstreeks de eerste helft van de 13^e eeuw verkreeg Roeselare haar stadsrecht van Margaretha van Constantinopel. De economie bloeide hierdoor en vanaf de 14^e en 15^e eeuw was Roeselare het centrum van weefnijverheid. Echter was de concurrentiestrijd met omliggende steden groot en raakte de stad in recessie.

Op het einde van de 15^e eeuw wordt het merendeel van de stad verwoest door huurlingen van Maximiliaan van Oostenrijk. Zowel de stadshals, de Sint-Michielskerk en het belfort worden vernield. In het begin van de 16^e eeuw worden de verwoeste gebouwen heropgebouwd en dit is ook het begin van een erg onrustige periode waarbij tal van brandstichtingen ontstaan, invallende roversbendes aanwezig zijn en tal van religieuze conflicten ontstaan. In 1568, de start van de Tachtigjarige oorlog verlieten verschillende mensen de stad om zich in de Noordelijke Nederlanden, Duitsland of Engeland te vestigen. Vanaf de 17^e eeuw keerde de rust weer en kwam er een economische heropleving. De linnenproductie schoot opnieuw de hoogte in. Tijdens Wereldoorlog I bevond Roeselare zich in het Duitse Etappengebied met aan de westelijke stadsgrens de Flandernstellung. Tot 1917 kende de stad weinig verwoestingen.

Beknopte historiek Oekene¹⁶

Het plangebied behoort tot de kleine landbouwersgemeente Oekene, wat een deelgemeente is van de stad Roeselare. Oekene wordt voor het eerst vermeld in de historische bronnen als “Hocana” in 1116. Dit stond toen bekend als kapel welke onder de kerk van Rumbeke een aparte parochie werd. De heerlijk van Oekene viel onder de Zaal van Ieper. Verder kent Oekene pas een late ontwikkeling wanneer in de tweede helft van de 19^e eeuw de gemeente ontsloten werd door de aanleg van de Steenweg van Rumbeke naar Sint-Elooiswinkel. Naast lijnwaadweverij als huisnijverheid en de landbouw met als hoofdgewas tarwe kende de cichoreiteelt een grote bloei in deze periode. Verder was er ook vlasproductie aanwezig tot de helft van de 20^e eeuw. Het stratenpatroon is tot op vandaag weinig gewijzigd ten opzichte van de historische kaarten. De bebouwing situeert zich voornamelijk langs deze straten.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog lag Oekene in bezet gebied en waren er verschillende inkwartieringen van de Duitsers. Zo werd de kerk, het klooster en de gemeenteschool gebruikt als hospitaal. Verschillende woningen in het zuiden werden vernield bij de ontruiming op 5 december 1917.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd Oekene opnieuw bezet door de Duitsers. Een deel van de kerk wordt vernietigd. Op 7 september 1944 wordt Oekene bevrijd door de Britten.

¹⁵ IOE 2020 ID: 13730

¹⁶ IOE 2020 ID: 13734

De Moorseele Steenweg, waar het plangebied gelegen is, kent ook al een lange geschiedenis. Het tracé van de wegenis is al aanwezig van voor 1777. Het bedrijf Dumoulin Bricks, waar het plangebied een onderdeel van is, werd opgericht in 1934.¹⁷

2.2.3 Cartografische bronnen

Ferraris (1771-1778)

Op de Ferrariskaart¹⁸ (Plan 10) is te zien dat het plangebied volledig gekarteerd is als akkerland. Zowel het plangebied, als de omgeving wordt volledig gekenmerkt door een typisch laatmiddeleeuws landschap. Dit bestaat voornamelijk uit open akkerlanden die hier en daar afgebakend zijn met hagen. Het is als het ware een mozaïek van verschillende blokpercelen van akkers, weilanden en bossen die van elkaar gescheiden worden door bomenrijen. De velden worden doorsneden door verschillende onverharde landwegen en enkele waterlopen. De bebouwing is voornamelijk aanwezig ter hoogte van de straten. Het tracé van de Moorseele Steenweg is reeds te zien op deze kaart. Binnen het plangebied zelf is geen bebouwing aanwezig.

Vandermaelen (1846-1854)

Ter hoogte van het plangebied worden op de Vandermaelenkaart¹⁹ (Plan 11) slechts enkele details weergegeven. Binnen het plangebied verschijnen de eerste tekenen van bebouwing. In het uiterste westen grenst het plangebied aan een gebouw. Ten oosten zijn twee gebouwen aanwezig. In werkelijkheid zal het plangebied iets meer ten oosten van de wegenis gelegen zijn waardoor de gebouwen binnen het plangebied kunnen vallen. Verder wordt de omgeving gekenmerkt door akkerland met hier en daar een hoeve en bebouwing langs de straatkant.

Atlas der Buurtwegen (1843-1845)

Op de Atlas der Buurtwegen²⁰ (Plan 12) zijn iets meer details weergegeven dan op de topografische kaart Vandermaelen. De bebouwing die grensde in het westen van het plangebied op de topografische kaart Vandermaelen lijkt nu meer ten noorden te liggen. Het gebouw in het oosten valt nu binnen de contouren van het plangebied. Verder zijn er weinig zaken veranderd ten opzichte van voorgaande kaart.

Popp (1842-1879)

De Poppkaarten²¹ (Plan 13) beelden ter hoogte van het plangebied veel meer details dan voorgaande kaarten. Er is een duidelijke parcelering aanwezig. Het plangebied doorkruist maar liefst negen verschillende delen van percelen. Binnen de contouren van het plangebied is ten oosten en westen bebouwing aanwezig.

¹⁷ IOE 2020 ID: 1393 en <http://www.dumoulinbricks.be/>

¹⁸ KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK VAN BELGIË 2020

¹⁹ GEOPUNT 2020f

²⁰ GEOPUNT 2020e

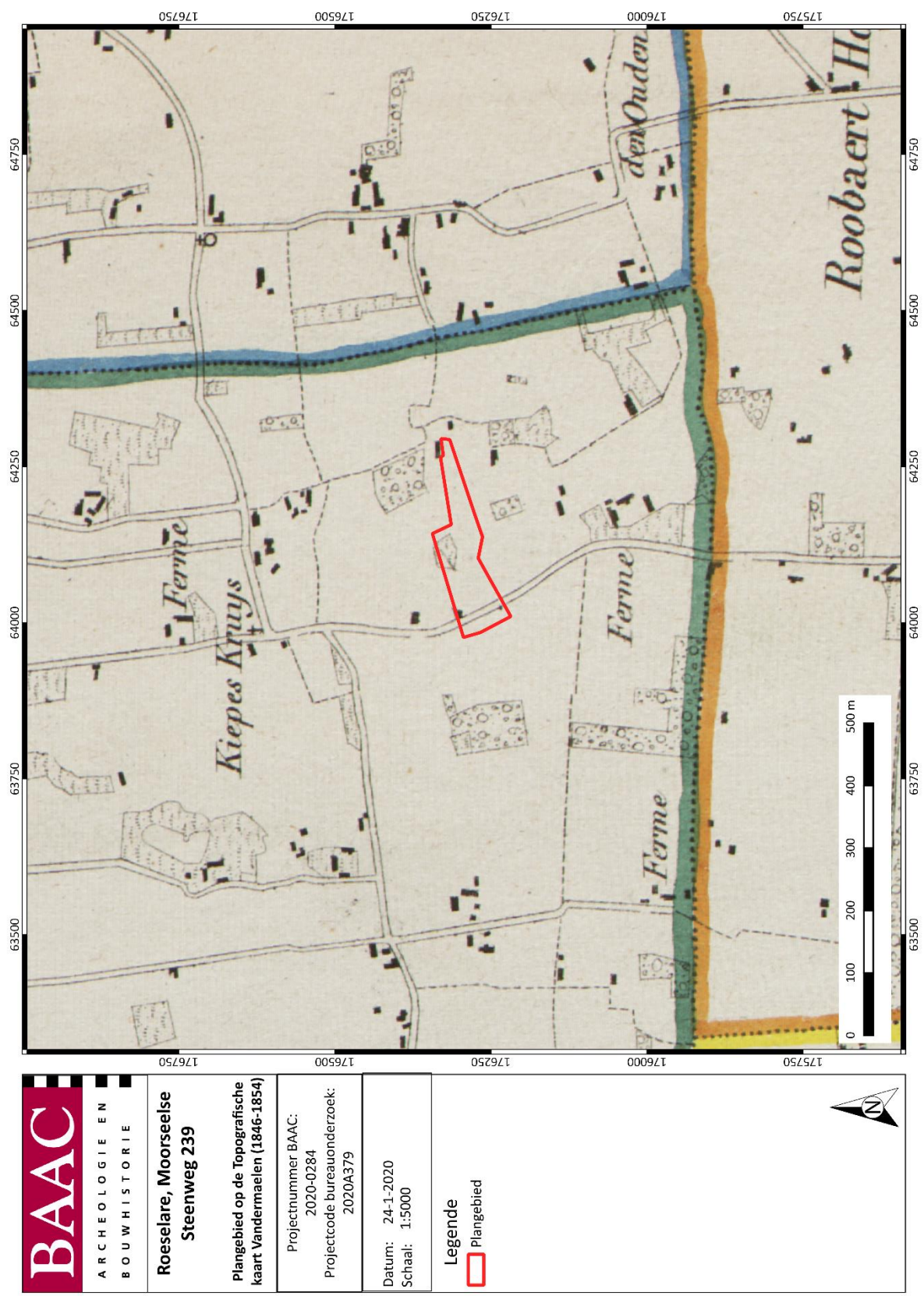
²¹ KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK VAN BELGIË 2020

 <p>BAAC ARCHEOLOGIE EN BOUWHISTORIE</p>	<p>Roeselare, Moorseelse Steenweg 239</p>
	<p>Plangebied op de kaart van Ferraris (1777)</p>
<p>Projectnummer BAAC: 2020-0284 Projectcode bureauonderzoek: 2020A379</p>	<p>Datum: 24-1-2020 Schaal: 1:5000</p>
<p>Legende Plangebied</p>	

Plan 10: Plangebied op de Ferrariskaart²² (analoog; 1:25.000; 24-01-2020)

²² GEOPUNT 2020b

BAAC
 ARCHEOLOGIE EN
 BOUWHISTORIE

**Roeselare, Moorseele
 Steenweg 239**

Plangebied op de Topografische
 kaart Vandermaelen (1846-1854)

Projectnummer BAAC:
 2020-0284
 Projectcode bureauonderzoek:
 2020A379

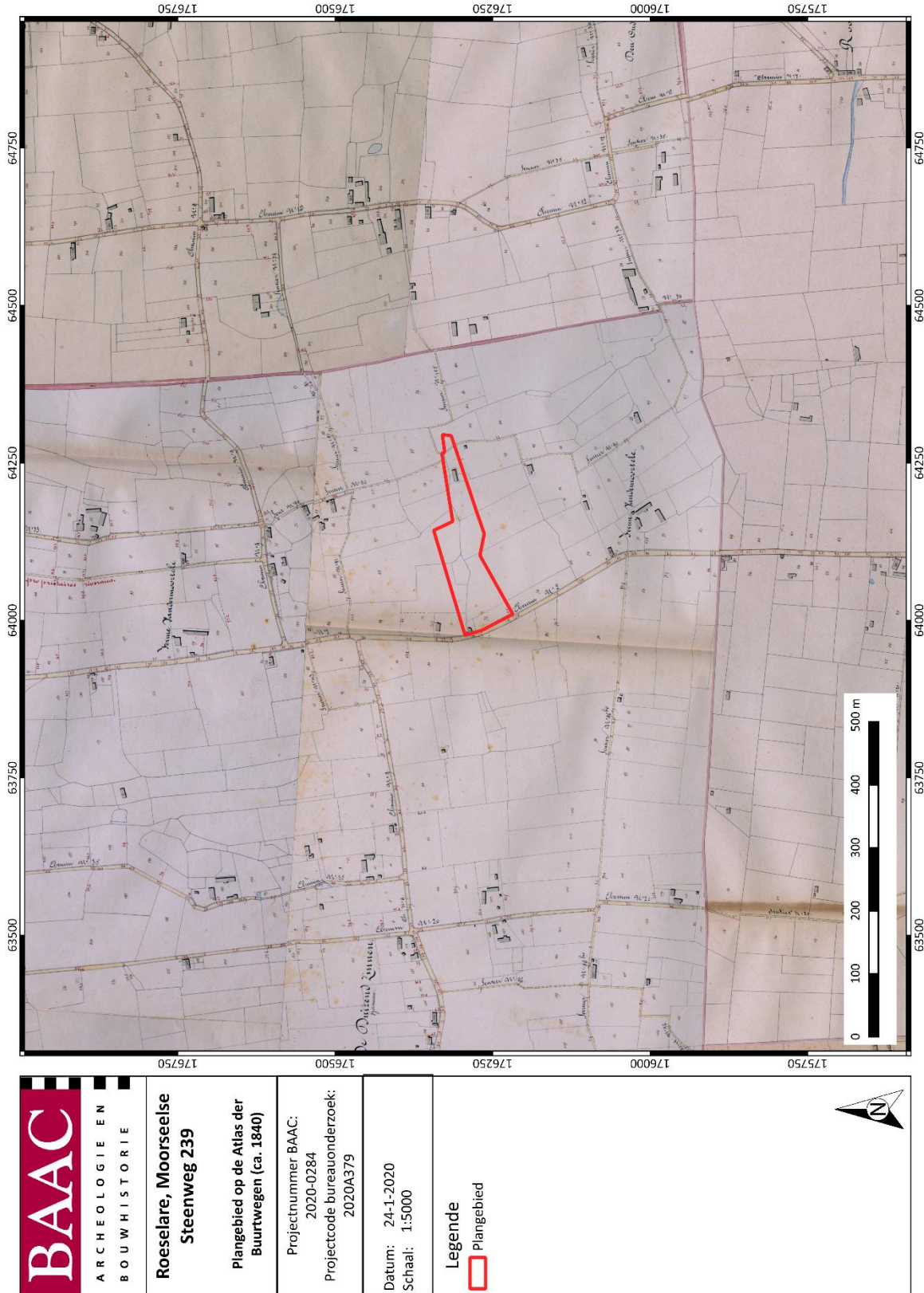
Datum: 24-1-2020
 Schaal: 1:5000

Legende
 Plangebied

Plan 11: Plangebied op de Vandermaelenkaart²³ (analoog; 1:20.000; 24-01-2020)

²³ GEOPUNT 2020c

Plan 12: Plangebied op de Atlas der Buurtwegen²⁴ (analoog; 1:2500; 24-01-2020)

²⁴ GEOPUNT 2020a

Roeselare, Moorseelse Steenweg 239
Plangebied op de Popp-kaart (1842-1879)

Projectnummer BAAC:
 2020-0284
 Projectcode bureauonderzoek:
 2020A379

Datum: 24-1-2020
 Schaal: 1:5000

Legende
 Plangebied

Plan 13: Plangebied op de Poppkaart²⁵ (analoog; 1:1.250-1:7.500; 24-01-2020)

²⁵ GEOPUNT 2020d

2.2.4 Orthofotografische bronnen

Op de orthofoto van 1971 (Plan 14) is te zien dat het plangebied voornamelijk in akkerland gelegen is. Enkel de zuidoostelijke kant van het plangebied wordt deels ingenomen als onderdeel van de groeve. Enkele bomen en een kleine wegenis zijn eveneens aanwezig in dit deel.

Op de orthofoto van 1979 – 1990 (Plan 15) is een grote verandering te zien binnen het bedrijf. De groeve is nu meer verplaatst naar het noorden en het plangebied zelf werd onderverdeeld in twee zones. De zone waar de groeve zich bevond in 1971 lijkt opgevuld te zijn. De bomen en de wegenis zijn gerooid.

Op de orthofoto van 2000 – 2003 (Plan 16) is er een uitbreiding te zien van het bedrijf. De groeve is in oppervlakte toegenomen richting het noorden en zuiden maar het plangebied lijkt enkel in het oosten een weinig geroerd te zijn.

Op de orthofoto van 2005 – 2007 (Plan 17) is de tweeledige opdeling opnieuw goed te zien. Het oostelijke deel van het plangebied lijkt te zijn afgegraven.

Op de orthofoto van 2008 – 2011 is de groeve opnieuw toegenomen in oppervlakte maar lijkt er binnen het plangebied geen verandering te zijn opgetreden.

In 2012 (Plan 18) is er opnieuw een grote verandering binnen het bedrijf. Er is ten oosten van het plangebied een grote opslagzone voorzien voor bakstenen en ruim de helft van het plangebied in het zuiden lijkt te zijn bewerkt. Dit hoogstwaarschijnlijk in het kader van het huidig bedrijfsgebouw. Een kleine gracht in het zuiden, gaande van oost naar west is eveneens gegraven.

Vanaf 2013 zijn er geen noemenswaardige veranderingen meer binnen het plangebied. Dit verandert echter opnieuw in 2018 (Plan 19) waarbij het gehele terrein afgegraven lijkt te zijn. De kleigroeve is opnieuw uitgebreid richting het zuidwesten.

Plan 14: Plangebied op de orthofoto van 1971²⁶ (digitaal: 1:1; 24-01-2020)

²⁶ AGIV 2020c

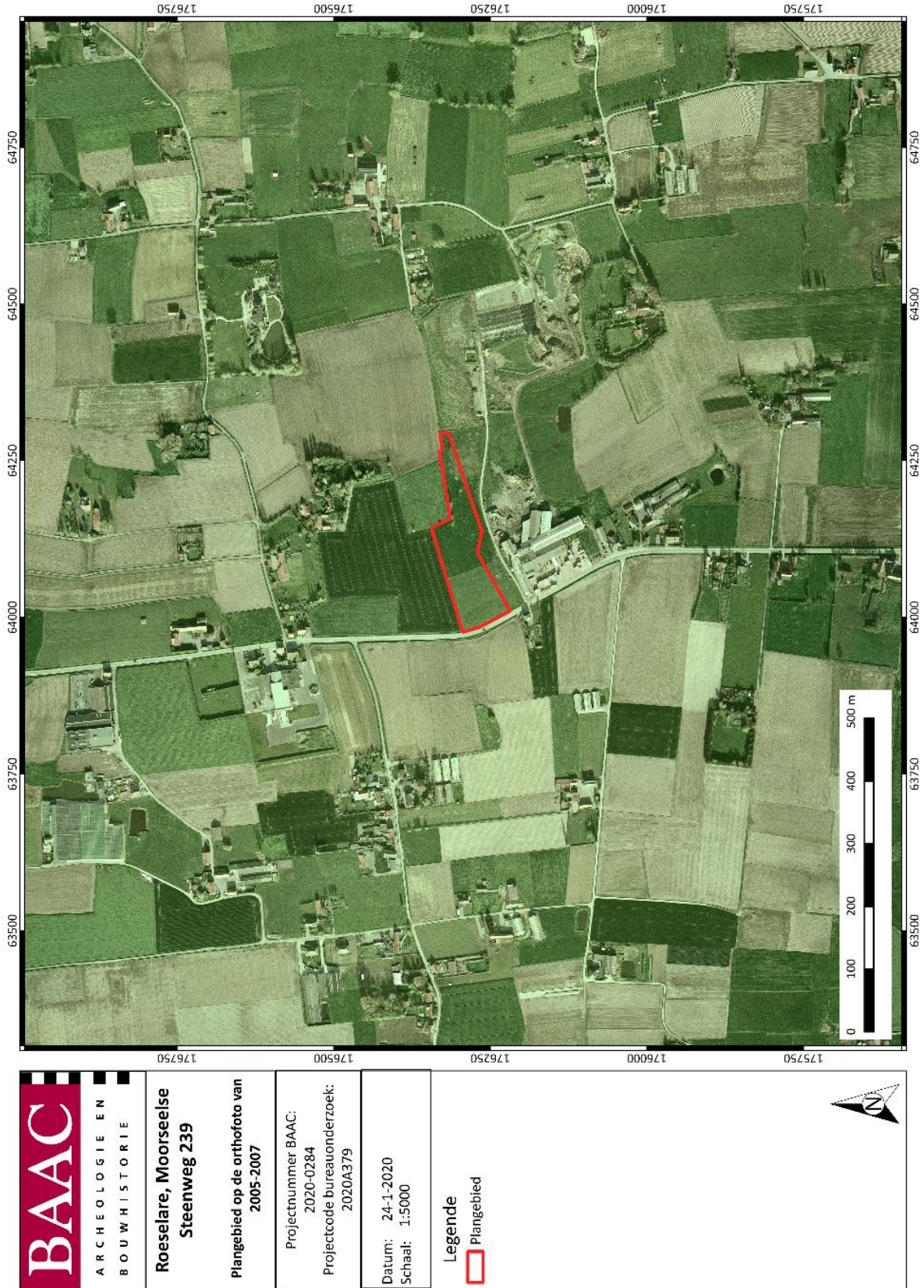
Plan 15: Plangebied op de orthofoto van 1979-1990²⁷ (digitaal; 1:1; 24-01-2020)

²⁷ AGIV 2020c

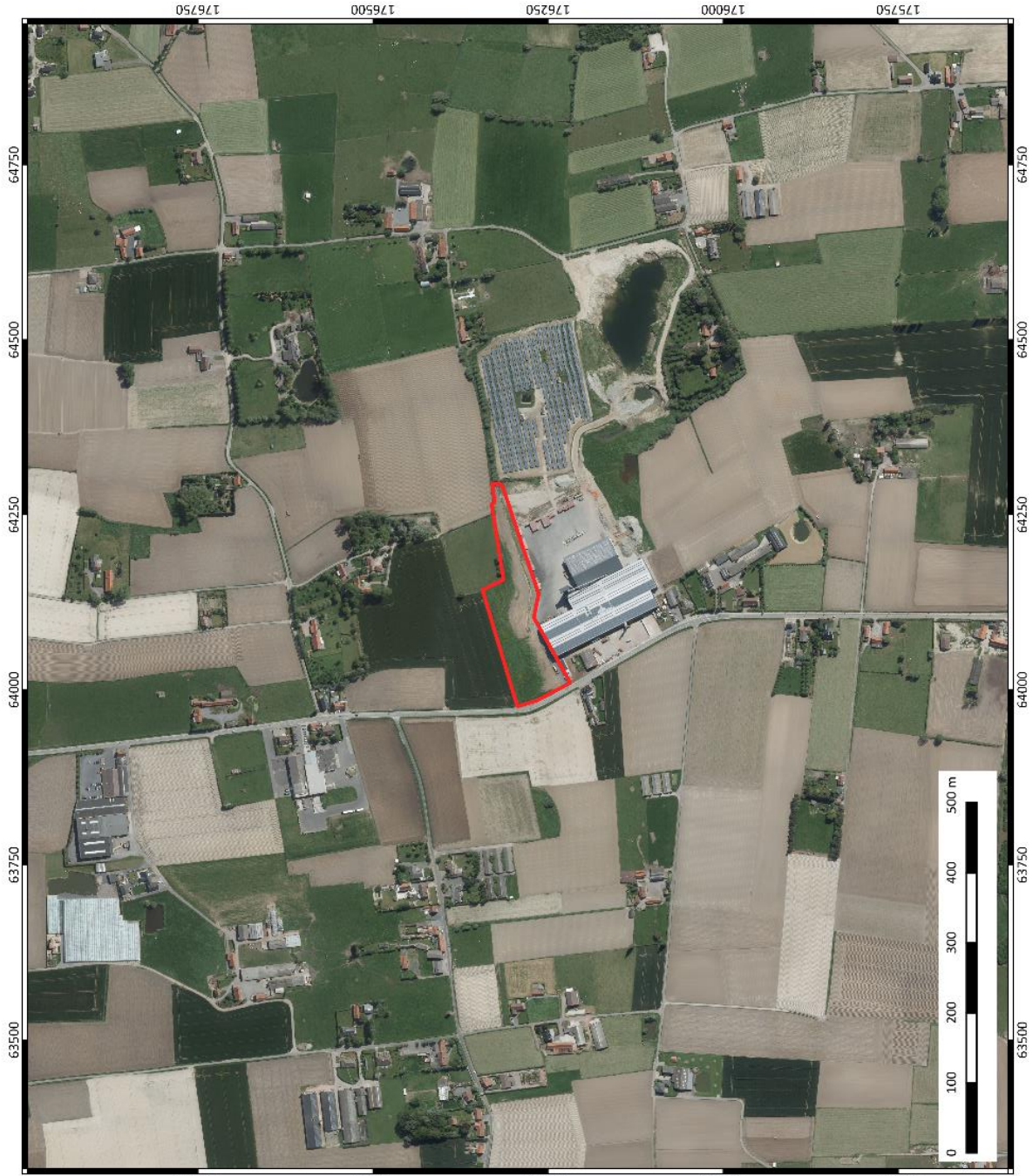
Plan 16: Plangebied op de orthofoto van 2000-2003²⁸ (digitaal; 1:1; 27-01-2020)

²⁸ AGIV 2020c

Plan 17: Plangebied op de orthofoto van 2005-2007²⁹ (digitaal; 1:1; 24-01-2020)

²⁹ AGIV 2020c

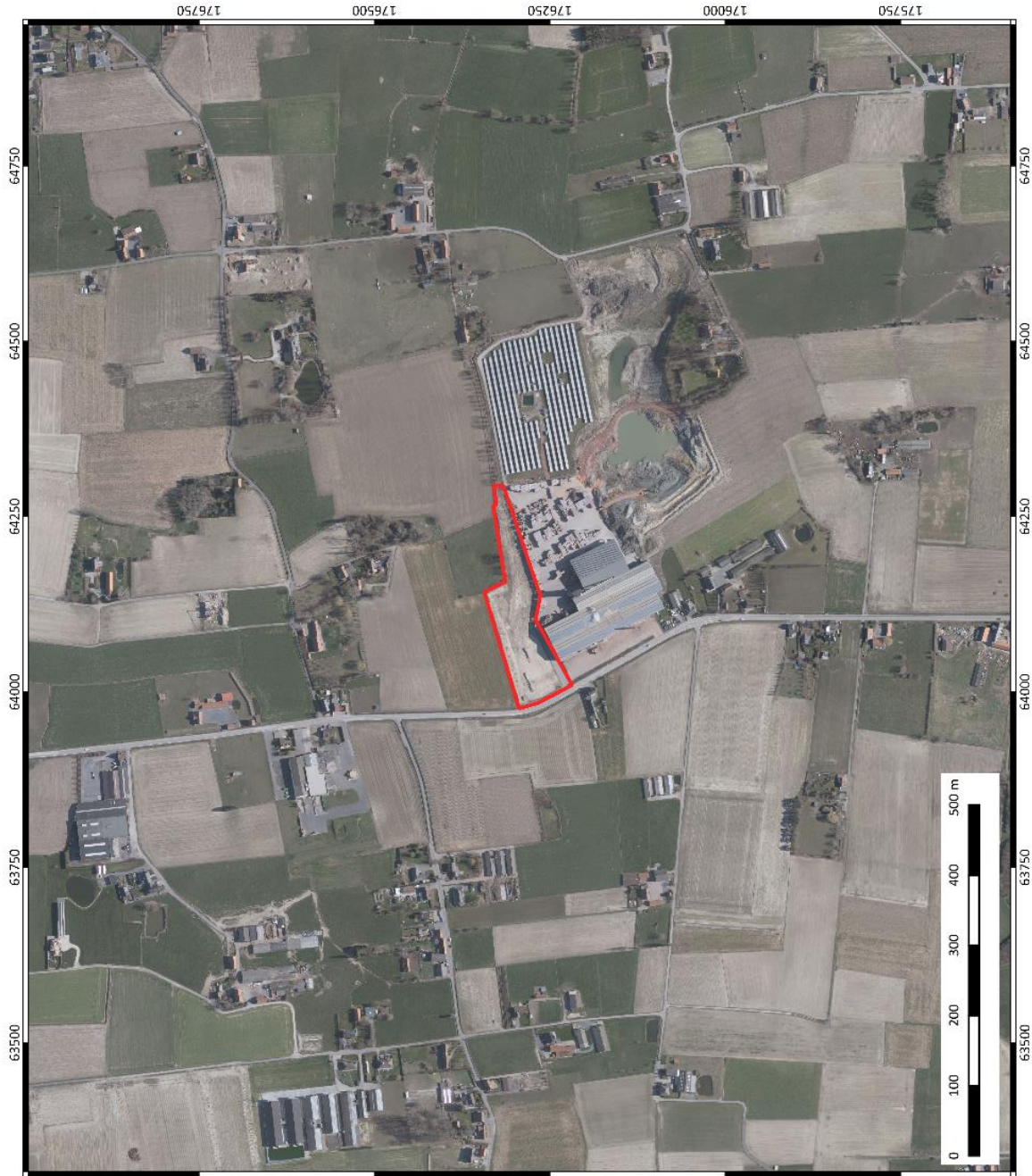

 <p>BAAC ARCHEOLOGIE EN BOUWHISTORIE</p>	<p>Roeselare, Moorseele Steenweg 239</p>
	<p>Plangebied op de orthofoto van 2012</p>
<p>Projectnummer BAAC: 2020-0284</p>	<p>Projectcode bureauonderzoek: 2020A379</p>
<p>Datum: 24-1-2020 Schaal: 1:5000</p>	<p>Legende Plangebied</p>

Plan 18: Plangebied op de orthofoto van 2012³⁰ (digitaal; 1:1; 24-01-2020)

³⁰ AGIV 2020c

 <p>ARCHEOLOGIE EN BOUWHISTORIE</p>	<p>Roeselare, Moorseele Steenweg 239</p>
	<p>Plangebied op de orthofoto van 2018</p>
<p>Projectnummer BAAC: 2020-0284</p>	<p>Projectcode bureauonderzoek: 2020A379</p>
<p>Datum: 24-1-2020 Schaal: 1:5000</p>	<p>Legende Plangebied</p>

Plan 19: Plangebied op de orthofoto van 2018³¹ (digitaal; 1:1; 24-01-2020)

³¹ AGIV 2020c

2.2.5 Archeologisch kader

Centrale Archeologische Inventaris

De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) is een databank van archeologische vindplaatsen in Vlaanderen. Dit overheidsinstrument helpt een inschatting maken over het archeologisch potentieel van het plangebied. Voor het plangebied zelf zijn geen archeologische waarden gekend (Plan 20).³² Rondom het projectgebied zijn wel een aantal meldingen gekend (Tabel 3):

*Tabel 3: Archeologische waarden in de CAI in de onmiddellijke omgeving van het plangebied.*³³

CAI-NUMMER	OMSCHRIJVING
159192	OEKENE RENNEVOORDESTRAAT I / VELDPROSPECTIE / LOSSE VONDST LITHISCH MATERIAAL
153939	KLEIGROEVE DUMOULIN BRICKS / OPGRAVING / VONDSTENCONCENTRATIE ORGANISCH MATERIAAL: RESTEN VAN PLEISTOCENE DIEREN; LOSSE VONDST LITHISCH MATERIAAL

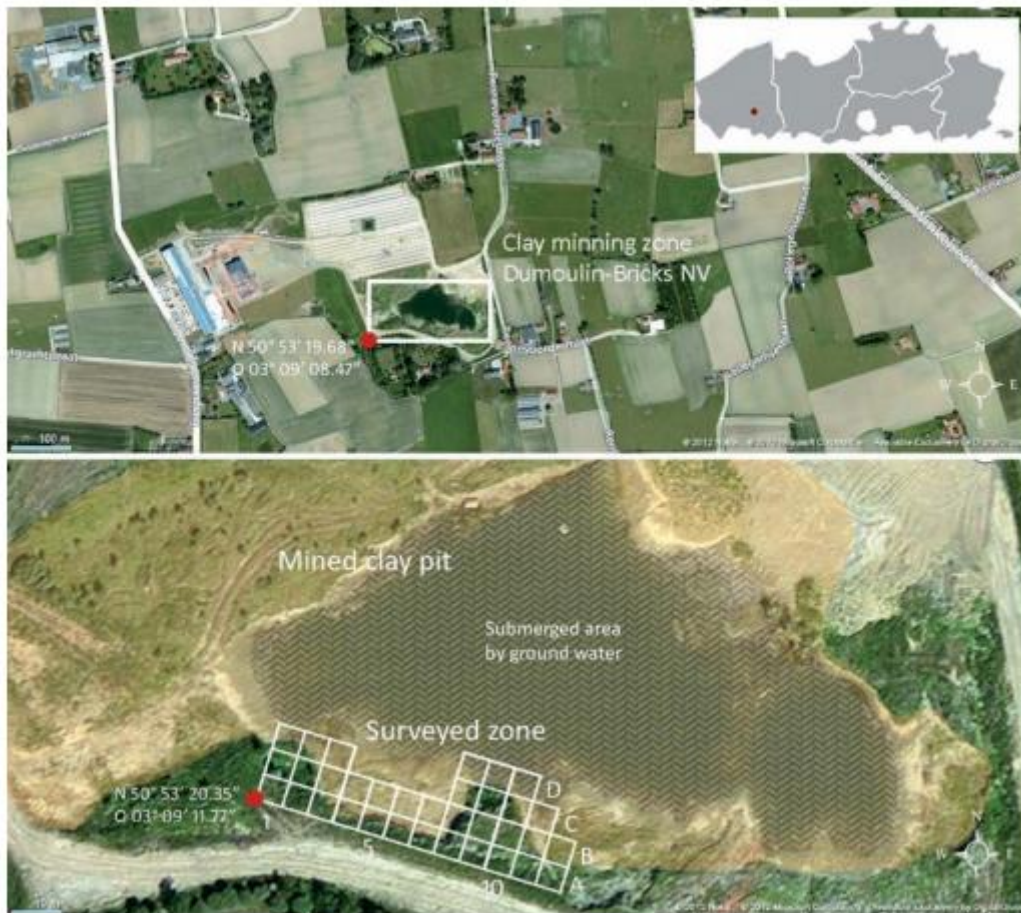
De weinige vondsten die in de omgeving gedaan werden zijn afkomstig uit de kleigroeve van Dumoulin Bricks. Het gaat echter wel om zeer uitzonderlijke vondsten.

Bij het verlaten van de kleigroeve van Dumoulin Bricks kon de achtergelaten put onderzocht worden aan de hand van verschillende profielen die zich in de zuidkant van de put bevonden. Bij de eerste “zoektocht” door vrijwilligers kwamen resten van prehistorische fauna aan het licht. Deze uitzonderlijke vondsten zorgde voor een eerste archeologische prospectie met ingreep in de bodem geleid door o.a. Werkgroep Archeologie Roeselare en tal van verenigingen, vrijwilligers en universiteiten.

³² CAI 2020

³³ CAI 2020

Figuur 5: Locatie van de onderzochte zones in de kleigroeve³⁴

In totaal werden vijf profielen onderzocht die op ca. 10 m afstand van elkaar lagen. De stratigrafie bleek erg complex vanwege cryoturbatie en gleyificatie. Tijdens het vooronderzoek werden verschillende skeletresten van macrofauna aangetroffen daterend tot het weichseliaan (laat-pleistoceen). Onder andere resten van een holenleeuw, beer, mammoet en gevlekte hyena werden aangetroffen. Sommige van de resten waren zeer goed bewaard. In dezelfde lagen werden ook tal van lithische objecten aangetroffen. Het merendeel bestond uit afslagen en kleine flint fragmenten. Één Lavalloisafslag werd aangetroffen daterend tot het midden-paleolithicum.

De site van Dumoulin Bricks is erg uitzonderlijk. Midden-paleolithische sites zijn eerder aangetroffen in de Vlaamse Vallei maar daarbuiten, in fluviaatiele contexten, zijn deze zeer uitzonderlijk en beperken de vondsten zich enkel tot oppervlaktevondsten.³⁵

³⁴ HAMEEUW et al. 2012

³⁵ HAMEEUW et al. 2012

Plan 20: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart³⁶ (digitaal; 1:1; 24-01-2020)

³⁶ CAI 2020

Ander archeologisch onderzoek in de regio

Tabel 4: (Archeologie)nota's en/of eindverslagen in de regio

AN(BS)/N/EV ID	TOPONIEM	ONDERZOEK	ADVIES
AN 5536	ROESELARE MOORSEELSESTEENWEG	BOZ	LB (EN WAT DAARUIT VOLGT)/VAB/WAB/PS/PP/DO/GEEN VERVOLG

Voor een terrein op ca. 350 m ten noorden van het plangebied werd een archeologienota opgesteld door Adede bvba in 2017 naar aanleiding van een verkaveling van het terrein. Uit de bureaustudie bleek dat er een potentieel was op kennisvermeerdering voor periodes vanaf de prehistorie. Aangezien het bodemarchief volledig verstoord zal worden door de geplande werken en er een potentieel is op kennisvermeerdering werd verder onderzoek geadviseerd. Deze onderzoeken zijn tot op het moment van schrijven niet uitgevoerd.³⁷

Ondanks de weinige onderzoeken in de directe omgeving is er in de ruime omgeving van Roeselare wel veel archeologisch onderzoek verricht. Te Rumbeke aan de Mandelstraat werd in 2005-2006 een grafveld uit de bronstijd aangetroffen, een nederzetting uit de Karolingische en een mogelijke plattegrond uit de volle middeleeuwen.³⁸

Te Oekene bij het Heilig-Hartziekenhuis werd door GATE in 2011 een opgraving uitgevoerd waarbij tal van Romeinse sporen aan het licht kwamen, waaronder vier brandrestengraven, twee vroeg-Romeinse kuilen en enkele laatmiddeleeuwse grachten.³⁹

³⁷ JANSSENS & CLAEYS 2017

³⁸ MOSTERT & BAKX 2019

³⁹ MOSTERT & BAKX 2019

2.3 Synthese onderzoeksresultaten

2.3.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

Op basis van de resultaten van het assessmentonderzoek kan al een eerste inschatting gemaakt worden van een datering van het plangebied. Aan de hand van de cartografische bronnen en de CAI-kaart kan aangetoond worden dat er een indicatie is voor menselijke aanwezigheid in de omgeving van het plangebied in het verleden en dit vanaf de prehistorie. Het plangebied zelf bleef onbebouwd. Pas op de Atlas der Buurtwegen wordt de eerste bebouwing weergegeven binnen de contouren van het plangebied, nadien verdwijnt deze.

Het plangebied behoort tot de deelgemeente Oekene, een deelgemeente van de stad Roeselare welke al een geschiedenis kent vanaf de vroege 12^e eeuw. Een eerste occupatie van de omgeving in de buurt van het plangebied is vanaf de prehistorie. Bij tal van veldprospecties en een opgraving werden lithische artefacten en prehistorische faunaresten aangetroffen in de buurt van het plangebied. Deze sporen waren te dateren vanaf het middenpaleolithicum. Hierdoor is de kans zeker aanwezig dat dergelijke sporen ook binnen de contouren van het plangebied aangetroffen kunnen worden.

Het potentieel aanwezig archeologisch erfgoed kan bestaan uit vondsten en/of sporen uit verschillende periodes en dit vanaf de prehistorie tot en met de late middeleeuwen.

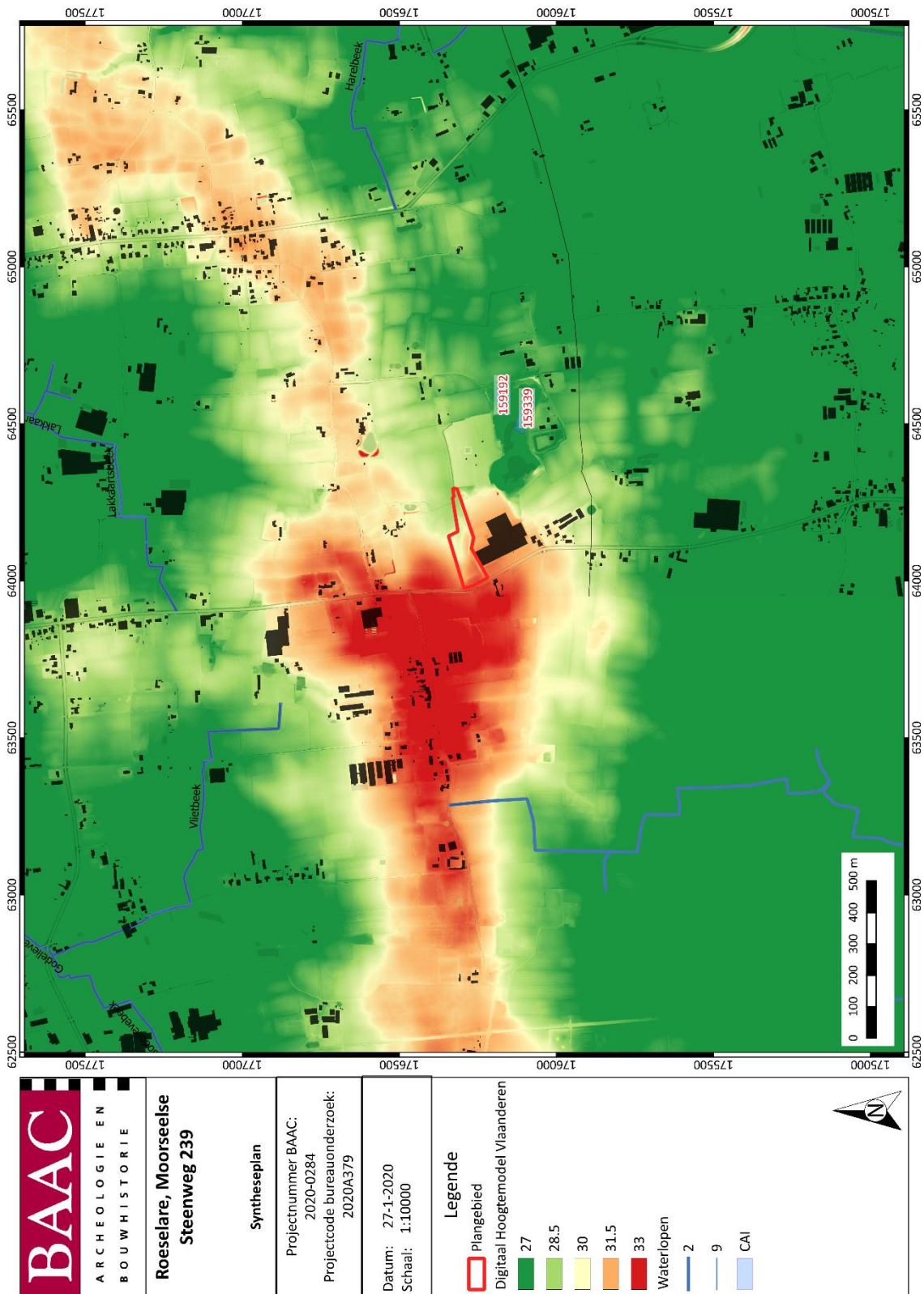
2.3.2 Archeologische verwachting

In volgende paragraaf worden de resultaten van het assessmentgedeelte gesynthetiseerd tot een concrete archeologische verwachting voor het onderzoeksterrein. Het bureauonderzoek bracht volgende relevante elementen aan het licht:

Paleolandschappelijke ligging: Het plangebied is gelegen in het interfluvium van de kustvlakte/Leivevallei, op de dekzandrug van Westrozebeke. Het reliëf is vrij uiteenlopend en heeft een gemiddelde hoogte van ca. 27 - 33 m + TAW. De omgeving rondom het plangebied, ten noorden en zuiden, bevindt zich net iets lager. Hierdoor is het plangebied archeologisch interessant en is het in het verleden mogelijk interessant geweest voor menselijke occupatie. De bodem in het plangebied staat voornamelijk gekenmerkt als een (natte) zand-zandleembodem, al dan niet met een verbrokkelde textuur B-horizont. Deze zaken maken dat het plangebied een interessante locatie kon zijn voor bewoning en dit vanaf de prehistorie. Bij eerder archeologisch onderzoek op het bedrijventerrein van Dumoulin Bricks werden ook al tal van prehistorische resten aangetroffen te dateren vanaf het middenpaleolithicum.

In de directe omgeving van het plangebied werden verder weinig archeologische sporen gegeneerd. Sporen uit de metaaltijden, Romeinse periode en de middeleeuwen werden in de omgeving van het plangebied nog niet gedaan. De afwezigheid van sites uit deze periodes is vrijwel zeker te wijten aan de huidige stand van het archeologisch onderzoek in de regio. Vooral tijdens de Romeinse periode was de regio van belang. Roeselare werd immers gesticht op het kruispunt van twee Romeinse banen. Bij archeologisch onderzoek in de ruime omgeving van het plangebied werden tal van Romeinse bewoningsporen aangetroffen.

2.3.3 Synthesepan

Plan 21: Plangebied op het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen⁴⁰ (digitaal; 1:1; 27-01-2020)

2.4 Besluit

2.4.1 Potentieel op kennisvermeerdering

Naast het inschatten van de archeologische verwachting, is het belangrijk om het potentieel op kennisvermeerdering nader te bekijken. Dit wil zeggen dat geanalyseerd wordt in welke mate het uit te voeren onderzoek kan bijdragen tot concrete kenniswinst.

Indien binnen het plangebied archeologische vondsten, sporen of structuren aan het licht komen uit de steentijden, metaaltijden en de Romeinse periode kan dit een grote vermeerdering zijn van kennis, niet alleen voor het plangebied maar ook voor de directe omgeving. Hetzelfde geldt voor vondsten, sporen en structuren uit de middeleeuwen.

2.4.2 Afweging noodzaak verder vooronderzoek

Volgens de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek⁴¹ is er (on)voldoende informatie over de aan- of afwezigheid van een archeologische site. Het kennispotentieel kon (on)voldoende bepaald worden. Verder vooronderzoek is aangewezen.

2.4.3 Keuze onderzoeksmethode

Tabel 5: Overzicht van de keuze onderzoeksmethode

METHODE	MOGELIJK	NUTTIG	SCHADELIJK	NOODZAKELIJK	MOTIVATIE
GEOFYSISCH ONDERZOEK	NEE	NEE	NEE	NEE	Sporen bestaan voornamelijk uit grondsporen. Bijgevolg is deze methode niet nuttig om toe te passen
VELDKARTERING	NEE	NEE	NEE	NEE	Geeft geen info over de aanwezigheid van een mogelijke site, enkel of er materiaal aanwezig is uit een bepaalde periode. Veldkartering vereist een zeker mate van geroerde grond.
LANDSCHAPPELIJK BODEMONDERZOEK	JA	JA	NEE	JA	Dient te gebeuren om een archeologisch niveau te bepalen en de toestand van de bodem na te gaan en of er nog steentijdpotentieel is.
VERKENNEND/WAARDEREND BOORONDERZOEK	JA	MISSCHIEN	NEE	MISSCHIEN	Afhankelijk van de resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek

⁴⁰ AGIV 2020ad

⁴¹ ONROEREND ERFGOED VLAANDEREN 2020 fig.3

PROEFPUTTEN- ONDERZOEK STEENTIJD	JA	MISSCHIEN	NEE	MISSCHIEN	Afhankelijk van de resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek
PROEFSLEUVEN/ PROEFPUTTEN ONDERZOEK	JA	JA	NEE	MISSCHIEN	Afhankelijk van de resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek

De geplande werken gaan vermoedelijk het eventuele archeologische niveau vernietigen. In eerste instantie dient een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd te worden om na te gaan wat de toestand van de bodem is, of er nog steentijdpotentieel is en op welk niveau archeologische lagen aangetroffen kunnen worden. De boringen moeten ook voldoende diep gezet worden om te kijken of een eventueel laatglaciale bodem aangetroffen kan worden, dit vanwege de verwachting op steentijdarcheologie.

Op de orthofoto's is te zien dat er zich kleine veranderingen binnen het plangebied voorgedaan hebben. De kans bestaat dat de bodem al in zekere mate geroerd geweest is. Indien toch blijkt dat de bodem onverstoord is en een voldoende intact bewaarde bodem aanwezig is, dient een steentijdonderzoek uitgevoerd te worden aan de hand van archeologische boringen. Indien de bodem geen potentieel heeft voor steentijdarcheologie maar wel nog voor sporenarcheologie en het archeologisch niveau geraakt zal worden door de geplande werken dient een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd te worden. Indien de bodem volledig verstoord is tot de maximale geplande diepte-ingrepen (buffer inbegrepen), dient geen verder onderzoek meer te gebeuren.

2.4.4 Afbakening onderzoeksterrein

Het gehele terrein dient onderzocht te worden. Na de landschappelijke boringen kunnen eventueel zones uitgesloten worden voor verder (voor)onderzoek.

<p>ARCHEOLOGIE EN BOUWHISTORIE</p>	<p>Roeselare, Moorseele Steenweg 239</p> <p>Plangebied op de meest recente orthofoto met aanduiding verder (voor)onderzoek</p>	<p>Projectnummer BAAC: 2020-0284 Projectcode bureauonderzoek: 2020A379</p>	<p>Datum: 24-1-2020 Schaal: 1:1000</p>	<p>Legende</p> <ul style="list-style-type: none"> Plangebied • Landschappelijke boringen Proefsleuven 	
	<p>0 10 20 30 40 50 m</p>				

Plan 22: Plangebied met advies voor verder onderzoek (digitaal; 1:1; 24-01-2020)

3 Samenvatting

Naar aanleiding voor een omgevingsvergunningaanvraag voor stedenbouwkundige handeling voor een project te Roeselare, Moorseelse Steenweg 239 werd door BAAC Vlaanderen bvba een archeologienota met uitgesteld traject opgesteld. De initiatiefnemer plant binnen het plangebied de uitbreiding van het bestaande bedrijf, Dumoulin Bricks. Het doel van deze archeologienota was het inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied en de aan- of afwezigheid van een archeologische site. Het bureauonderzoek kon geen uitsluitsel geven over de aan- of afwezigheid van een archeologische site maar wel over het kennispotentieel. Op de recente orthofoto's zijn binnen het plangebied geen gebouwen weergegeven. Op historische kaarten komt bebouwing voor in het uiterste zuiden en westen van het plangebied.

Archeologische sporen, vondsten en structuren worden voornamelijk verwacht uit de prehistorie. Er is een gemiddelde verwachting voor archeologie uit de metaaltijden, Romeinse periode en(late) middeleeuwen. De enige manier om hier meer informatie over te verzamelen is via verder vooronderzoek. In eerste instantie dient een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd te worden om te toestand van het bodemarchief na te gaan en om het steentijdpotentieel te bepalen. Op basis van deze resultaten zal een vervolgtraject bepaald worden.

Vooraleer de geplande bodemingrepen kunnen aanvatten zal het terrein genivelleerd worden. Hierbij wordt de teelaarde over het gehele terrein verwijderd. De geplande werken zullen verschillende verstoringdieptes hebben. De funderingen voor de uitbreiding zullen een diepte bereiken tot op vorstvrije grond. De omgevingsaanleg heeft variërende verstoringdieptes tussen 1 m en 2,13 m. Hierdoor is het mogelijk dat eventueel aanwezige archeologische sporen geraakt zullen worden. Verder onderzoek zou voor het plangebied leiden tot een vermeerdering van kenniswinst.

4 Lijsten

4.1 Figurenlijst

Figuur 1: Geplande werken ter hoogte van het plangebied	7
Figuur 2: Doorsnede van de toekomstige inplanting	9
Figuur 3: Hoogteprofiel van het terrein	16
Figuur 4: Kenmerken van de quartairgeologische kaart betreffende het plangebied	21
Figuur 5: Locatie van de onderzochte zones in de kleigroeve	38

4.2 Plannenlijst

Plan 1: Plangebied op topografische kaart (digitaal; 1:10.000; 24-01-2020).....	2
Plan 2: Plangebied op kadastrakaart (GRB) (digitaal; 1:250; 24-01-2020).....	3
Plan 3: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting op orthofoto(digitaal; 1:1; 24-01-2020).....	8
Plan 4: Plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) met waterwegen (digitaal; 1:1; 24-01-2020)	14
Plan 5: Plangebied en op het DHM (digitaal; 1:1; 27-01-2020).....	15
Plan 6: Plangebied op de tertiairgeologische kaart (digitaal; 1:50.000; 27-01-2020).....	18
Plan 7: Plangebied op de quartairgeologische kaart (digitaal; 1:200.000; 24-01-2020)	19
Plan 8: Plangebied op de quartairgeologische kaart 1:50.000 (digitaal; 1:50.000; 24-01-2020)	20
Plan 9: Plangebied op de bodemkaart van Vlaanderen (digitaal; 1:20.000; 27-01-2020)	23
Plan 10: Plangebied op de Ferrariskaart (analoog; 1:25.000; 24-01-2020)	26
Plan 11: Plangebied op de Vandermaelenkaart (analoog; 1:20.000; 24-01-2020)	27
Plan 12: Plangebied op de Atlas der Buurtwegen (analoog; 1:2500; 24-01-2020)	28
Plan 13: Plangebied op de Poppkaart (analoog; 1:1.250-1:7.500; 24-01-2020).....	29
Plan 14: Plangebied op de orthofoto van 1971 (digitaal; 1:1; 24-01-2020).....	31
Plan 15: Plangebied op de orthofoto van 1979-1990 (digitaal; 1:1; 24-01-2020).....	32
Plan 16: Plangebied op de orthofoto van 2000-2003 (digitaal; 1:1; 27-01-2020).....	33
Plan 17: Plangebied op de orthofoto van 2005-2007 (digitaal; 1:1; 24-01-2020).....	34
Plan 18: Plangebied op de orthofoto van 2012 (digitaal; 1:1; 24-01-2020).....	35
Plan 19: Plangebied op de orthofoto van 2018 (digitaal; 1:1; 24-01-2020).....	36
Plan 20: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart (digitaal; 1:1; 24-01-2020).....	39
Plan 21: Plangebied op het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen (digitaal; 1:1; 27-01-2020)	42
Plan 22: Plangebied met advies voor verder onderzoek (digitaal; 1:1; 24-01-2020).....	45

4.3 Tabellenlijst

Tabel 1: Geplande werken met bijhorende verstoringsdiepte	10
Tabel 2: Aanwezige bodemtypes binnen de contouren van het plangebied en de directe omgeving	22
Tabel 3: Archeologische waarden in de CAI in de onmiddellijke omgeving van het plangebied.	37
Tabel 4: (Archeologie)nota's en/of eindverslagen in de regio	40
Tabel 5: Overzicht van de keuze onderzoeksmethode	43

5 Bibliografie

- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2020. *Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0)*, Brussel.
- AGIV, 2020a. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Digitaal Hoogte Model.
- AGIV, 2020b. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Grootschalig Referentiebestand (GRB).
- AGIV, 2020c. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, kleinschalig, zomeropnamen, kleur, 1971, Vlaanderen. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- AGIV, 2020d. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, meest recent, Vlaanderen. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- AGIV, 2020e. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Topografische Kaart NGI 1:10000 raster, klassieke reeks. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- CAI, 2020. Centraal Archeologisch Inventaris. Available at: <http://cai.onroerenderfgoed.be/>.
- DOV VLAANDEREN, 2020a. Databank Ondergrond Vlaanderen, Bodemkaart. Available at: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>.
- DOV VLAANDEREN, 2020b. Databank Ondergrond Vlaanderen, neogeen/paleogeen (tertiair). Available at: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>.
- DOV VLAANDEREN, 2020c. Databank Ondergrond Vlaanderen, Quartair. Available at: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>.
- GEOPUNT, 2020a. GEOPUNT VLAANDEREN: Atlas der Buurtwegen Vlaanderen (ca1840). Available at: <http://www.geopunt.be>.
- GEOPUNT, 2020b. GEOPUNT VLAANDEREN: Ferrariskaart (1777). Available at: <http://www.geopunt.be>.
- GEOPUNT, 2020c. GEOPUNT VLAANDEREN: Kaart Vandermaelen (1846-1854). Available at: <http://www.geopunt.be>.
- GEOPUNT, 2020d. GEOPUNT VLAANDEREN: Popp-kaart Vlaanderen (1842-1879). Available at: <http://www.geopunt.be>.
- GEOPUNT, 2020e. Toelichting: Atlas Der Buurtwegen (1843-1845).
- GEOPUNT, 2020f. Toelichting: Vandermaelen (1846-1854).
- HAMEEUW, H. et al., 2012. Some preliminary notes on the Late Pleistocene contexts and Middle Palaeolithic finds in Oekene (West Flanders, B). *Notae Praehistoricae*, 32, pp.141–145.
- IOE, 2020. Inventaris Onroerend Erfgoed. Available at: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be>.

- JANSSENS, D. & CLAEYS, S., 2017. *Archeologienota: Vooronderzoek Roeselare Moorseelesteenweg*, KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK VAN BELGIË, 2020. Toelichting: Ferraris (kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden). Available at: http://belgica.kbr.be/nl/coll/cp/cpFerraris_nl.html.
- DE MOOR, G. & MOSTAERT, F., 1993. *Geomorfologische kaart van België 1:50000.*, Leuven.
- MOSTERT, M. & BAKX, R., 2019. *Langs de Krommebeek. Bewoningsdynamiek van de prehistorie tot en met de nieuwe tijd in Beveren Noord (gemeente Roeselare), BAAC-rapport A-15.0049*, Deventer.
- ONROEREND ERFGOED VLAANDEREN, 2020. Een beslissingsboom voor verplicht archeologisch vooronderzoek. Available at: https://www.onroerendergoed.be/assets/files/content/images/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf.